

Česká školní
inspekce

Školy, které posilují odolnost

Inspirace pro předškolní
vzdělávání

Školy, které posilují odolnost

Inspirace pro předškolní vzdělávání

PhDr. Irena Borkovcová, MBA

Mgr. Veronika Fiedlerová

Ing. Dana Pražáková, Ph.D.

PhDr. Ladislava Šlajchová, Ph.D.

© Česká školní inspekce | Fráni Šrámka 37, 150 21 Praha 5

1. vydání | Vydala a vytiskla: Česká školní inspekce | 2025

ISBN 00000000 (brožováno)

ISBN 00000000 (online; pdf)

ISBN 00000000 (online; ePub)

OBSAH

1	ÚVOD.....	6
2	CO JE TO ODOLNOST A PROČ SE ZABÝVAT TÉMATEM ODOLNOSTI V MATEŘSKÉ ŠKOLE.....	8
3	CO NÁM K TÉMATU ODOLNOSTI V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ ŘÍKAJÍ MEZINÁRODNÍ STUDIE	10
4	PROPOJENÍ ODOLNOSTI A WELLBEINGU – DVĚ STRANY TĚŽE MINCE	14
5	ODOLNOST V RÁMCOVÉM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMU PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	16
6	TEMATICKÉ LISTY – JAK PODPOROVAT ODOLNOST	20
6.1	POSKYTOVÁNÍ BEZPEČNÉHO A PŘÁTELSKÉHO PROSTŘEDÍ.....	21
6.2	PODPORA SEBEDŮVĚRY A SEBEPOJETÍ DÍTĚTE	23
6.3	POSKYTOVÁNÍ PŘIMĚŘENÉ MÍRY VOLNOSTI A SAMOSTATNOSTI PŘI VZDĚLÁVÁNÍ.....	25
6.4	RŮSTOVÉ MYŠLENÍ A PRÁCE S CHYBOU	27
6.5	KOMUNIKACE, VZTAHY A SOCIÁLNÍ DOVEDNOSTI.....	29
6.6	TĚLESNÁ ZDATNOST.....	32
7	SPOLUPRÁCE S RODINOU	36
8	ŘEDITEL MATEŘSKÉ ŠKOLY A JEHO ROLE PŘI POSILOVÁNÍ ODOLNOSTI DĚTÍ ANEB ODOLNOST DĚTÍ ZAČÍNÁ U SILNÉHO VEDENÍ ŠKOLY	40
8.1	KVALITNÍ ŠKOLA JE VŽDY ODOLNÁ	40
8.2	POSTUPNÉ KROKY VEDENÍ ŠKOL K POSÍLENÍ ODOLNOSTI DĚTÍ.....	41
8.3	ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ.....	47
9	ZÁVĚREM.....	50
	PŘÍLOHA 1 ZDROJE A POUŽITÁ LITERATURA	52
	PŘÍLOHA 2 PŘEHLED VYBRANÝCH ZJIŠTĚNÍ Z NAVŠTÍVENÝCH ŠKOL VE ŠKOLNÍM ROCE 2023/2024	53
	PŘÍLOHA 3 ANALÝZY A PUBLIKACE ČESKÉ ŠKOLNÍ INSPEKCE	55

Poznámka autorů:

V textu tohoto dokumentu je termín „učitel a ředitel“ používán jako neutrální označení, které zahrnuje rovněž i učitelky a ředitelky. Tento přístup je zvolen za účelem zjednodušení textu a nemá vylučovat žádné pohlaví.

1

Úvod

1 ÚVOD

Publikace přináší pedagogické veřejnosti pohled na téma podpory odolnosti dítěte v předškolním věku. Jejím cílem je prakticky a srozumitelně představit koncept posilování odolnosti dětí v mateřských školách. Na základě konkrétních zjištění České školní inspekce (ČŠI) je cílem posílit pochopení potřeby vytvářet v mateřských školách přívětivé, bezpečné a podporující prostředí, které k odolnosti dětí přispěje. Tento materiál nabízí konkrétní doporučení a náměty, jež mohou mateřské školy ihned využít v praxi.

Publikace předkládá konkrétní zjištění ČŠI, která souvisejí s posilováním odolnosti dětí předškolního věku a každodenní prací učitele ve třídě mateřské školy. Prezentovaná data jsou získána z 6 897 hospitací, které byly provedeny ve školním roce 2023/2024 v mateřských školách.

K posilování odolnosti dětí směřuje několik očekávaných výstupů učení (OVU) v revidovaném [Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání](#) (RVP PV). Materiál je koncipován jako praktický nástroj pro ředitele i učitele, kteří chtějí k lepším vzdělávacím výsledkům dětí v kontextu posilování jejich odolnosti systematicky přispívat. Toto téma se může stát přirozenou součástí každodenního vzdělávacího procesu v mateřské škole, ředitelé ho mohou začlenit do strategického plánování školy při tvorbě školního vzdělávacího programu.

K využití předkládáme náměty na konkrétní metodické materiály a vzdělávací semináře (s využitím [Mapy aktivit školy](#)). Doporučení pro ředitele školy jsou zároveň provázána s kritérii ČŠI. Nabízíme také reflektivní otázky, které mohou učitelé využít k podpoře vlastní pedagogické praxe. Otázky k zamyšlení obsahuje i kapitola pro ředitele škol. Všechny tyto náměty lze využít nejen na úrovni jedné školy, ale také v komunitě škol v místním akčním plánu.

Kapitoly není nutné číst od první do poslední strany, lze mezi nimi přeskakovat a vybírat si jen to, co nás v danou chvíli osloví.

2

Co je to odolnost a proč se
zabývat tématem odolnosti
v mateřské škole

2 CO JE TO ODOLNOST A PROČ SE ZABÝVAT TÉMATEM ODOLNOSTI V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Co je to odolnost

V prostředí předškolního vzdělávání v mateřské škole může být „odolnost“ (dále také „resilience“) vnímána jako

schopnost dítěte vyrovnat se s různými obtížemi či stresovými situacemi tak, aby se zachovalo jeho psychické zdraví, sebevědomí a chuť objevovat a učit se. Jde o dovednost, díky níž dítě dokáže překonávat běžné i mimořádné překážky a poučit se z nich.

Proč se zabývat tématem odolnosti v mateřské škole

Odolnost dětí v předškolním věku není jen druhořadá dovednost, ale základ, na kterém mohou stavět po celý život. V mateřské škole se děti mnohdy poprvé učí, že chyby a nezdary jsou přirozenou součástí hry i učení, že není ostuda přiznat chybu a hledat jiné řešení. Když se jim nepodaří postavit věž z kostek nebo se nedohodnou s kamarádem, potřebují se naučit, že to není důvod vzdát se, ale naopak je to šance zkusit to znovu a najít jiné řešení.

Při posilování odolnosti dětí hrají v mateřské škole zásadní roli vztahy s vrstevníky. Už v předškolním věku dochází k intenzivnímu učení skrze pozorování a nápodobu, děti si také vytvářejí první pevnější sociální vazby mimo rodinu.

Běžný den v mateřské škole přináší různé výzvy – mohou to být drobné neshody mezi kamarády nebo úkoly, které se dětem hned nedaří. Je důležité pomoci dětem pochopit, jak s takovými situacemi naložit, aby se nebály chybovat nebo prosit o pomoc. Pokud děti v předškolním věku poznají, že chyba není ostuda, ale naopak cesta k tomu, jak se něco naučit, budou při dalším učení vytrvalejší a samostatnější. Uvidí, že za chybou není konec, ale nový začátek. Když se dítě naučí překonávat nepříjemné pocity z nezdaru, zvyšuje se také jeho sebedůvěra a pocit bezpečí. V takovém prostředí se pak děti nebojí hledat nová řešení, zkoušet nové postupy a sdílet s kamarády, co prožívají. Pro celou třídu v mateřské škole je výhodou, když děti cítí, že si mohou pomáhat a společně zkoušet nové věci. Tím roste vzájemná důvěra, rychleji se řeší drobné spory a děti lépe spolupracují.

A decorative horizontal bar spanning the width of the page. It consists of a long gray rectangle on the left, followed by a large, hollow, blue-outlined number '3', and then a shorter gray rectangle on the right.

3

Co nám k tématu odolnosti
v předškolním vzdělávání
říkají mezinárodní studie

3 CO NÁM K TÉMATU ODOLNOSTI V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ ŘÍKAJÍ MEZINÁRODNÍ STUDIE

Systematický výzkum resilience předškolních dětí, který by byl reprezentativní pro celou Českou republiku, prozatím není dostupný. Lze dohledat několik menších, cílených studií zejména na úrovni vysokých škol, které se alespoň částečně tématu odolnosti dětí v předškolním věku věnují a přinášejí dílčí poznatky (bakalářské a diplomové práce). Existuje několik zahraničních studií, které se rozvoje odolnosti v předškolním vzdělávání dotýkají. Dokládají například, že podpora odolnosti je holistická a má dlouhodobé pozitivní dopady na další výsledky učení dětí. Rovněž vyzdvihují význam spolupráce mateřské školy s rodinou.

Učení dětí je holistické – provázané a vzájemně se posilující.

Studie OECD [Mezinárodní studie raného vzdělávání a pohody dětí](#)¹ nám ukazuje, že jazykové dovednosti pomáhají dětem komunikovat s ostatními a tím budovat prosociální dovednosti a schopnosti samoregulace. A naopak: děti s vysokou mírou sociálních dovedností mají vyšší skóre i v ostatních oblastech, zejména v komunikativní (v této studii o ní mluvíme jako o základní gramotnosti), ale i v početní gramotnosti, rozumových dovednostech, paměti i empatii – než děti, které sociální dovednosti nemají. Čísla vyjadřují rozdíly ve skóre testování jednotlivých dovedností.²

OBRÁZEK 1 | Souvislost mezi sociálními DOVEDNOSTMI a ostatními oblastmi rozvoje dítěte

Děti s vyšší emoční/behaviorální odolností dosahují lepších výsledků v kognitivních dovednostech v pozdějších letech.

V [longitudinálním výzkumu](#)³ zaměřeném na souvislosti mezi rozvojem emoční/behaviorální odolnosti v předškolním věku a následnými akademickými dovednostmi autoři zkoumali, jak schopnost dětí zvládat emoční zátěž a regulovat chování souvisí s jejich pozdějšími výsledky v matematice a čtení. Zjistili, že děti, které v předškolním období vykazovaly lepší emoční seberegulaci a odolnost vůči stresu, dosahovaly v následujících letech lepších výsledků jak v matematických, tak i v jazykových dovednostech. Tento výzkum tedy zdůrazňuje význam rozvoje emočních, sociálních a kognitivních kompetencí už u velmi malých dětí.

¹ OECD. (2020). International Early Learning and Child Well-being Study A SUMMARY OF FINDINGS. https://web.archive.oecd.org/2020-03-12/548004-International_Early_Learning_and_Child_Well-being_Study_Summary.pdf

² **Základní gramotnost** označuje dovednosti, které děti rozvíjejí, předcházejí ostatním gramotnostem. Nejedná se čistě o čtení a psaní, ale o schopnosti dětí porozumět a komunikovat. **Početní gramotnost** označuje jednoduché řešení problémů a aplikace pojmů a odůvodnění ve vztahu k číslům a počítání, práce s čísly, tvarem a **prostorem, měření a vzory**. **Samoregulace** se týká dovedností a myšlenkových procesů, které dětem umožňují soustředit se, uchovat si informace a dokončit krátké úkoly. **Sociálně emocionální dovednosti** se vztahují na schopnosti dětí v interakci s ostatními řídit své emoce.

³ Blair C., Razza RP. (2007). Relating effortful control, executive function, and false belief understanding to emerging math and literacy ability in kindergarten. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17381795/>

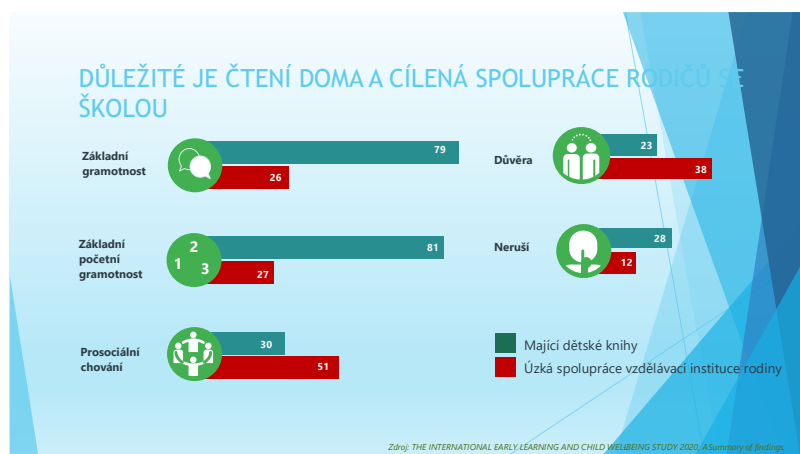

Důležitou roli sehrává i partnerství s rodinou.

Kvalitní propojení mateřské školy a rodičů může výrazně podpořit zvládání stresu u dětí i rodičů, a posílit tak celkový rozvoj dětské odolnosti, což dokládá průzkum OECD [Mezinárodní studie raného vzdělávání a pohody dětí](#)⁴.

Děti, jejichž rodiče jsou zapojeni do jejich vzdělávání v mateřské škole a spolupracují se vzdělávací institucí (v grafech červeně), mají vyšší skóre v řadě dovedností, zejména v oblasti prosociálního chování a důvěry. (Čísla v grafech ukazují rozdíl bodů, po zohlednění socioekonomického statusu rodiny.)

OBRÁZEK 2 | Souvislost MEZI CÍLENOU spoluprací rodiny a školy a DOSAHOVÁNÍM prosociálních dovedností dětí

⁴ OECD. (2020). International Early Learning and Child Well-being Study A SUMMARY OF FINDINGS. https://web-archiv.oeed.org/2020-03-12/548004-International_Early_Learning_and_Child_Well-being_Study_Summary.pdf

A decorative horizontal bar spanning the width of the page. It consists of a long gray rectangle on the left, a large blue-outlined number '4' in the center, and a shorter gray rectangle on the right.

4

Propojení odolnosti
a wellbeingu – dvě strany
téže mince

4 PROPOJENÍ ODOLNOSTI A WELLBEINGU – DVĚ STRANY TĚŽE MINCE

Kapitola je věnována propojení podpory odolnosti dětí a zabezpečení jejich wellbeingu. V předškolním vzdělávání je zdůrazňováno obojí, jak podpora duševní pohody (wellbeing) dětí (péče o bezpečné a vstřícné prostředí, emoční stabilitu a zdravé vztahy v mateřské škole), tak i posilování jejich odolnosti vůči obtížím a stresu, aby se děti nebály náročnějších situací a uměly je zvládat.

Na první pohled mohou tyto cíle působit protichůdně – může nastat obava, že řízené „trénování náročnějších okamžiků“ může být v rozporu s vytvářením bezpečného prostředí. Moderní přístupy v předškolní výchově však ukazují, že právě vědomá práce s překážkami, chybami či menšími stresovými situacemi může s dostatečnou oporou výrazně přispívat k dlouhodobé duševní pohodě dětí.

Wellbeing v mateřské škole je více než „pohoda“

Podpora wellbeingu dětí v předškolním věku znamená cíleně pracovat s jejich emocemi a mezilidskými vztahy. Děti, které se cítí v mateřské škole bezpečně, bývají otevřenější novým podnětům, méně se bojí chybovat (chyba je přirozená součást učení) a jsou jistější v komunikaci s učitelkami i s vrstevníky.

Pro vytváření takového prostředí se osvědčuje přístup „růstového myšlení“, kdy děti vnímají chybu jako příležitost, učí se sdílet pocity či obavy a nacházejí v nezdarech nová řešení. Ukazuje se, že i tyto dovednosti stojí na počátku lepší emoční stability a pozdější ochoty vytrvat i v obtížnějších úkolech.

Odolnost je schopnost růst v náročných situacích

Odolnost znamená, jak už je uvedeno i v předchozí kapitole č. 1, že dítě se v situacích, které jsou pro něj náročné, postupně učí: nevzdávat se při prvním nezdaru, hledat další způsoby řešení, zachovat si emoční rovnováhu a získávat sebedůvěru. Odolnost neznámá vyhýbat se stresu za každou cenu, ale bezpečně děti vést k tomu, aby si poradily i v méně komfortní situaci. Díky tomu si vytvářejí zdravou „otužilost“ a chuť pokračovat ve svých aktivitách, i když se zrovna nedaří.

Rovnováha – wellbeing není pasivní ochraňování před vším „špatným“

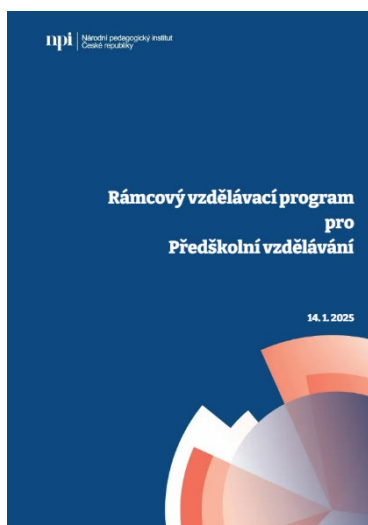

Někteří se mohou ptát, zda řízené posilování odolnosti není v rozporu se snahou o příjemné a přívětivé prostředí v mateřské škole. Moderní přístupy ukazují, že ochrana dětí neznámá vyvarovat se veškerých těžkostí, ale nabídnout jim bezpečnou podporu při procházení náročnějšími situacemi.

Podpora wellbeingu a posilování odolnosti se v předškolním vzdělávání vzájemně nevylučují, ale naopak posilují. Děti se lépe učí zacházet se svými chybami, zkoušejí nové přístupy a vytrvávají i v situacích, které pro ně zpočátku mohou být náročné. A to v bezpečném, přijímajícím a současně podnětném prostředí.

Odolnost v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání

5 ODOLNOST V RÁMCOVÉM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMU PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Cílená podpora odolnosti dětí se časem promítá i do celkových výsledků dětí. Podpora resilience dětí předškolního věku představuje dlouhodobý proces, v němž se prolíná rozvoj fyzických, psychických i sociálních dovedností.

Níže uvádíme **očekávané výsledky učení** z revidovaného [Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání](#)⁵ (dále RVP PV), které přirozeně **směřují k růstu dětské imunity vůči zátěži a neúspěchu, schopnosti vytrvat i samostatně se rozhodovat**. Například:⁶

Oblast: DJT (Dítě a jeho tělo)

Vzdělávací oblast: FZD (Fyzická zdatnost)

Očekávané výsledky učení:

DJT-FZD-000-PV1-001 | Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.

DJT-FZD-000-PV1-002 | Překonává fyzické překážky.

Zde se dítě učí zvládat fyzickou zátěž, posiluje se jeho tělesná i psychická odolnost a vůle. Při plnění těchto cílů dítě posiluje nejen vlastní svalovou sílu, ale zároveň se učí soustředit, zvládat fyzickou námahu a neutíkat před náročnější výzvou. Tělesná zdatnost a s ní spojená sebedůvěra tak vytvářejí pevný základ pro zvládání obtíží i mimo pohybovou oblast, což přispívá k celkové odolnosti dítěte.

Oblast: DJP (Dítě a jeho psychika)

Vzdělávací oblast: SAE (Sebepojetí, autonomie a emoce)

Očekávané výsledky učení:

DJP-SAE-000-PV1-002 | Orientuje se v základních emocích a pocitech.

Orientace dítěte v základních emocích a pocitech je klíčová pro jeho socializaci. Nabízíme proto dětem činnosti, při nichž mají zkušenost s jinými osobami, antropomorfizovanými postavami či věcmi, které prožívají určitou emoci. Iniciujeme sdílení, rozhovory s dětmi a diskuse o tom, jak se daní jedinci cítí a jaká může být příčina vysledovaných emocí. Pojmenováváme různé pozitivní i negativní emoce a uvažujeme o nich. Vedeme děti k uvědomění si vlastních emocí, formulování emocionálních potřeb. Poznáváme s dětmi, že emoce jsou přirozenou součástí prožívání a jsou spojeny s fyziologickými projevy. Reflektujeme s dětmi zkušenosti s rozmanitými emocemi i to, že rozpoznání emocí je základem pro zvládnutí našich pocitů a životních situací.

Oblast: DJP (Dítě a jeho psychika)

Vzdělávací oblast: SAE (Sebepojetí, autonomie a emoce)

Očekávané výsledky učení:

DJP-SAE-000-PV1-006 | Vyrovná se s neúspěchem.

⁵ Národní pedagogický institut. (2025). Rámcové vzdělávací programy, předškolní vzdělávání. <https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani>

⁶ U každého výstupu je uvedena příslušná oblast (DJT, DJP, DDS, DAS) i vzdělávací oblast (např. FZD, SAE, ASO aj.).

Tento očekávaný výsledek učení je konkrétní ukázkou podpory psychické odolnosti dítěte při zvládání nezdaru. Díky jeho naplňování se dítě učí samostatně reagovat na nezvyklé podmínky, zvládat stres z neznáma a hledat nejlepší možná řešení. Tento proces ho vede k vyššímu sebeuvědomění a rozvíjí jeho sociální kompetence, neboť se často jedná o situace, v nichž je nutné spolupracovat a komunikovat s ostatními dětmi i dospělými.

Oblast: DDS (Dítě, ten druhý a společnost)

Vzdělávací oblast: ASO (Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti)

Očekávané výsledky učení:

DDS-ASO-000-PV1-001 | Poradí si v nové situaci.

Schopnost adaptovat se na neznámé prostředí a hledat řešení posiluje psychickou odolnost dítěte, které se učí překonávat nejistotu a obavy. Učí se samostatně reagovat na nezvyklé podmínky, zvládat stres z neznáma a hledat nejlepší možná řešení. Tento proces ho vede k vyššímu sebeuvědomění a rozvíjí jeho sociální kompetence, neboť se často jedná o situace, v nichž je nutné spolupracovat a komunikovat s ostatními dětmi i dospělými.

Právě vzájemná provázanost tělesné zdatnosti, emoční stability a schopnosti adaptovat se na nové okolnosti tvoří základní pilíř dětské resilience. Dítě, které zvládá fyzickou zátěž a nezdary a je schopné se přizpůsobit rozmanitým situacím, dokáže lépe čelit výzvám nejen v předškolním období, ale i v dalším životě.

6

Tematické listy Jak podporovat odolnost

6 TEMATICKÉ LISTY – JAK PODPOROVAT ODOLNOST

Kapitola je věnována konkrétním tématům, která s posilováním odolnosti dětí předškolního věku a každodenní práci učitele ve třídě MŠ souvisejí. V podkapitolách se zaměřujeme na to, jak konkrétně mohou učitelé v mateřských školách odolnost podporovat poskytováním bezpečného a přátelského prostředí, podporou sebedůvěry a sebepojetí dítěte, umožněním přiměřené míry volnosti a samostatnosti, posilováním růstového myšlení dětí a prací s chybou a v neposlední řadě také podporou komunikace a sociálních dovedností dětí. Pozornost věnujeme rovněž posilování fyzické odolnosti dětí v předškolním věku. V předchozí kapitole věnované zahraničním průzkumům upozorňujeme na to, že učení dětí v předškolním věku je holistické – provázané a vzájemně se posilující. Proto i v kontextu posilování odolnosti dětí je třeba věnovat pozornost podpoře emočních, sociálních a kognitivních dovedností dětí současně.

Přehled tematických listů

- Poskytování bezpečného a přátelského prostředí
- Podpora sebedůvěry a sebepojetí dítěte
- Umožnění přiměřené míry volnosti a samostatnosti při vzdělávání
- Růstové myšlení a práce s chybou
- Komunikace, vztahy a sociální dovednosti
- Tělesná zdatnost

6.1 Poskytování bezpečného a přátelského prostředí

Vytvářejte v mateřské škole prostředí, ve kterém se děti cítí bezpečně.

V mateřské škole je v kontextu podpory odolnosti důležité, aby byl kladen velký důraz na přátelskou atmosféru a otevřenou komunikaci všech aktérů vzdělávání. Skupina dětí v mateřské škole je přirozeně proměnlivá – vytvářejí se menší i větší skupinky, děti se učí zvládat odmítnutí, prosazovat se i respektovat druhé. Když dítě zažije drobný neúspěch (např. neudrží pozornost u společné hry nebo se mu nedaří něco postavit), ostatní děti svým chováním mohou dítěti pomoci překonat obavy a nevzdat další pokusy.

Konflikty patří ke každodenní realitě předškolního kolektivu a jsou důležitou příležitostí pro rozvoj odolnosti. Dítě si při nich zkouší, jak zvládnout stres a emoce, jak přiznat chybu nebo napravit své jednání.

Zjištění ČŠI

Příjemná atmosféra. Při vysokém procentu hospitací (93 %) panuje mezi dětmi a pedagogy velmi pozitivní a podporující prostředí. Taková atmosféra je klíčová pro posilování odolnosti dětí, protože jim poskytuje pocit bezpečí a důvěry.

Dodržování pravidel soužití. Skutečnost, že při 77 % hospitací se děti chovají podle společně stanovených pravidel soužití, ukazuje na dobrou úroveň disciplíny a respektu k dohodnutým normám. To je důležité pro rozvoj sociálních kompetencí a schopnosti spolupracovat s ostatními, což jsou klíčové prvky odolnosti.

Jak na to

TIP 1 | Do plánování (ŠVP, třídního plánování) zapracujte posilování principů resilience a realizujte takové vzdělávací strategie, které propojují sociální vazby, vzájemnou pomoc a otevřenou komunikaci. Zapojte děti do rozhodování přiměřeně jejich věku – dovolte jim zvolit si vlastní činnost, podílet se na plánování aktivit a spoluvytvářet pravidla třídy.

- Co byste dnes rádi objevovali a zkoumali? Co už o tématu víme/nevíme? Kdo má nápad, co bychom mohli společně dělat?
- Každý z vás může rozhodnout, do jaké aktivity se zapojí. Jakou by sis vybral/a a proč?

TIP 2 | Sledujte průběžně vzdělávací proces (pozorování, rozhovory s dětmi) a upravujte jej tak, aby posiloval psychickou pohodu každého dítěte. Děti se tak učí cítit spoluzodpovědnost za atmosféru ve třídě.

- Co myslíte, jak bychom mohli upravit naši třídu (pravidla v naší třídě), aby se v ní všem líbilo a mohli jsme si vzájemně pomáhat?

TIP 3 | Vytvářejte bezpečnou atmosféru, kde děti mohou otevřeně projevovat své názory, obavy i radost, protože právě takové prostředí posiluje jejich pocit sounáležitosti.

- Pojďme se dnes společně domluvit, jaké nové pravidlo by nám mohlo pomoci, abychom se tu cítili ještě spokojeněji.
- Komu se dnes něco moc nedařilo, chtěl by poradit nebo se podělit o svůj pocit? Můžeme společně zkusit najít řešení.
- Děkuji, že jsi nám řekl/a, co tě trápí. Co by ti nejvíc pomohlo, aby ses cítil/a lépe?

TIP 4 | Podporujte ve třídě sdílení pocitů a dojmů, aby děti věděly, že mohou mluvit o tom, co jim dělá radost nebo co je trápí.

- Vidím, že jsi trochu smutný/smutná, chceš o tom s námi mluvit?

- Mám pocit, že tě něco trápí. Jak se cítíš a můžu ti nějak pomoci?

TIP 5 | Nastavte jasná, spravedlivá pravidla a rituály, které podporují pocit jistoty a předvídatelnosti – například ranní uvítací rituál mezi učitelem a dítětem.

Otázky pro sebereflexi učitele

- Jakým způsobem zapojuji děti do rozhodování a plánování společných aktivit, abych posílil/a jejich sebedůvěru a pocit spoluúčasti?
- V jakých situacích umožňuji dětem zvolit si, do jaké činnosti se zapojí, a jak sleduji, zda tato možnost vede k jejich větší spokojenosti?
- Jak průběžně hodnotím a upravuji vzdělávací činnosti (např. formou pozorování nebo rozhovorů s dětmi), abych zajistil/a, že jsou přizpůsobené individuálním potřebám dětí?
- Jak podporuji vzájemnou pomoc a sdílení mezi dětmi, abych v kolektivu posiloval/a atmosféru důvěry a soudržnosti?
- Které postupy mi pomáhají efektivně vytvářet a udržovat pravidla třídy ve spolupráci s dětmi, jak se tato pravidla odrážejí v atmosféře ve třídě?
- Jak systematicky sleduji psychickou pohodu a sebedůvěru jednotlivých dětí a jak následně přizpůsobuji vzdělávací nabídku a vzdělávací strategie?
- Jak v rámci třídy zajišťuji, že žádné dítě není sociálně vyloučené, a co dělám pro to, aby se zapojily i děti, které jsou stydlivější či méně průbojné a děti se speciálními vzdělávacími potřebami?

Mapa aktivit školy: náměty metodického portálu ČŠI

[PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ ORIENTOVANÉ NA DÍTĚ Přístup Step by Step / Začít spolu](#)

Příklady inspirativní praxe

[Škola, kde je nám dobře](#)

Další zdroje

[Metodické doporučení – Přístupy k náročnému chování dětí a žáků a možnosti jeho řešení](#)

[Školy, do kterých se žáci těší](#) (vybraná témata lze modifikovat i na podmínky předškolního vzdělávání)

6.2 Podpora sebedůvěry a sebepojetí dítěte

Uznáním dosažených úspěchů, popisnou zpětnou vazbou a povzbuzením podporujte sebedůvěru a sebepojetí dítěte

Pro posilování odolnosti dětí je nezbytná i podpora autentičnosti a sebedůvěry.

Zjištění ČŠI

Posilování pozitivního sebepojetí a sebevědomí. Činnosti, ve kterých byly cíleně zařazeny činnosti posilující pozitivní sebepojetí a sebevědomí dětí, byly vysledovány v přibližně polovině hospitací (56 %). Cílené zařazení těchto činností do vzdělávacího procesu pomáhá dětem rozvíjet zdravé vnímání sebe sama a své hodnoty. To je klíčové pro jejich emocionální stabilitu a schopnost čelit výzvám. Děti, které mají pozitivní sebepojetí a vysoké sebevědomí, jsou lépe vybaveny k tomu, aby se vyrovnaly s obtížnými situacemi a stresovými faktory.

Srozumitelná zpětná vazba. Nižší procento (34 % hospitací) naznačuje, že poskytování jasné a konkrétní zpětné vazby dětem není dostatečně ve vzdělávacím procesu využíváno. Zpětná vazba je však klíčová pro rozvoj sebereflexe, což je důležitý aspekt odolnosti. Intenzivnější využívání popisné zpětné vazby by mohlo výrazně přispět k lepšímu rozvoji této dovednosti u dětí.

Formativní hodnocení. Velmi nízké procento využívání formativního hodnocení (12 % hospitací) napovídá, že tento přístup není dostatečně implementován. Formativní hodnocení je důležité pro formování sebepojetí dítěte a pro posilování jeho zdravého sebevědomí. Rovněž je důležité pro postupné přebírání zodpovědnosti za vlastní učební pokroky. Je to nezbytný krok pro plánování odpovídajícího vzdělávacího procesu.

Vhodné oceňování výkonů. Pedagogové většinou (83 %) dobře oceňují výkony dětí s ohledem na jejich individuální možnosti. To je důležité pro budování sebevědomí a motivace.

Přirozené hodnocení činností. Děti nejsou většinou zapojovány do přirozeného sebehodnocení své činnosti nebo hodnocení činností ostatních, tento jev byl vysledován pouze v necelé třetině hospitací (29 %). Sebehodnocení a vrstevnické hodnocení jsou však důležité pro rozvoj kritického myšlení a sebereflexe.

Celkově tyto závěry ukazují, že zatímco některé aspekty posilování odolnosti dětí jsou ve vzdělávacím procesu implementovány vhodně, jiné oblasti vyžadují větší pozornost a zlepšení.

Jak na to

TIP 1 | Oceňujte výkony dětí s ohledem na jejich individuální možnosti a vyzdvihujte jejich snahu.

TIP 2 | Vytvářejte podmínky pro přirozené hodnocení činností. Zapojte děti do reflexe jejich práce i práce ostatních dětí.

- Co se ti povedlo? Proč?

TIP 3 | Zaměřte se na uvědomování a oceňování pokroku, a to nejen pochvalou, ale i podněcujícími otázkami.

- Jak ses cítil/a, když se ti to povedlo?

TIP 4 | Sledujte individuální potřeby každého dítěte a umožněte mu vybrat si činnosti odpovídající jeho schopnostem i zájmům, aby zažilo úspěch a zvýšila se jeho chuť dále se učit. Aby dítě vidělo, že jde o proces učení, a ne o hodnocení, které končí „úspěchem“ či „neúspěchem“.

- Dnes jsi se dokázal/a skoro sám obléct. Co bychom mohli příště zkusit jinak? V čem by sis přál/a se zlepšit?

TIP 5 | Zaveďte práci s portfolii (obrázky, výrobky, krátká slovní hodnocení), abyste pravidelně zaznamenávali a ukazovali dětem i rodičům pokroky, čímž posílíte sebedůvěru a motivaci.

- „Strom úspěchů“, kam si děti lepí lístečky se svými úspěchy (např. „naučil jsem se zavázat tkaničky“).

TIP 6 | Sdílejte výsledné informace o rozvoji dětí citlivě s rodiči, zdůrazňujte především pokrok a snahu místo pouhého hodnocení výkonu. Realizujte tzv. „tripartity“.

TIP 7 | Motivujte děti k prezentacím před skupinou (např. ukázat svůj výtvar nebo popsat, co se jim podařilo), aby se učily komunikovat a posilovaly vlastní sebejistotu.

Otázky pro sebereflexi učitele

- Jakými konkrétními způsoby ve vzdělávacím procesu posilují pozitivní sebepojetí a zdravé sebevědomí dětí?
- Jakým způsobem zajišťují, aby mnou poskytovaná zpětná vazba byla pro děti srozumitelná, konkrétní a podporovala jejich sebereflexi?
- Jak často a s jakým záměrem využívám formativní hodnocení, abych průběžně sledoval/a pokroky dětí a jejich individuální potřeby?
- Jak podporuji děti ve vzájemném, přirozeném hodnocení činností (svých i ostatních), aby si rozvíjely kritické myšlení a sebereflexi?
- Jak efektivně oceňuji dětské výkony s ohledem na jejich možnosti, abych podpořil/a vnitřní motivaci a vytrvalost dětí?
- Jak při práci s dětmi využívám různé formy záznamů a portfolií k podpoře jejich uvědomění, co už dokázaly a jaké dělají pokroky?
- Jak zapojuji rodiče do komunikace o pokrocích dětí a jak zdůrazňuji jejich úsilí místo pouhého hodnocení výkonu?
- Jak konkrétně přizpůsobuji vzdělávací činnosti, tak aby každé dítě mělo možnost prožít úspěch, rozvíjet své sebevědomí a zároveň se zdravě učit zvládat i obtížnější úkoly?

Mapa aktivit školy: náměty metodického portálu ČŠI

[Formativní hodnocení \(zapojujevsechny.cz\)](https://zapojujevsechny.cz)

[Náměty pro zavádění formativního hodnocení v mateřské škole](#)

[Hodnocení v předškolním vzdělávání](#)

Příklady inspirativní praxe

[Soutěžení do naší školky nepatří, každý může vynikat v něčem jiném](#)

6.3 Poskytování přiměřené míry volnosti a samostatnosti při vzdělávání

Umožňujte dětem přiměřenou míru volnosti a samostatnosti, aby dítě mělo příležitost udělat chybu a zkoušet různé postupy a být tvořivé. Důležitou roli hraje volná hra a podporující přístup učitelů.

Revidovaný [RVP PV](#) staví na principech, které podporují aktivní zapojení dětí do vzdělávacího procesu, a zvláštní důraz kladé na oblast spontánního učení a volné hry. Tyto strategie jsou klíčové pro rozvoj kreativity, samostatnosti a schopnosti dětí řešit problémy. Mezi hlavní vzdělávací strategie, jež revidovaný [RVP PV](#) zdůrazňuje, patří:

Spontánní učení a volná hra. To znamená umožnit dětem vycházet z jejich přirozené zvědavosti a prozkoumávat okolí dle vlastního tempa. Dítě tak může samo objevovat nové možnosti či výzvy. Důležité je nabízet různorodé hračky, pomůcky a materiály, které si děti mohou samy vybírat (hrací koutky uvnitř třídy nebo herní prvky venku).

Prožitkové a situační učení. To znamená vytvářet situace, v nichž děti vlastní zkušeností a zážitkem lépe pochopí nové poznatky a učí se nové dovednosti. Můžeme například zapojovat děti do běžných životních situací, v nichž si děti přirozeně osvojují praktické dovednosti.

Učitel jako průvodce a podněcovatel. Nenutí děti do konkrétních činností, spíše citlivě sleduje jejich zájem a nabízí další možnosti rozvoje. Podporuje sebereflexi a sdílení zkušeností mezi dětmi, čímž rozvíjí jejich komunikaci a schopnost zhodnotit vlastní postup.

Otevřené a podnětné prostředí. Vytváření herních zón a koutků, kde děti najdou materiály a pomůcky pro stavbu, tvoření nebo experimenty. To zahrnuje přítomnost „otevřených“ pomůcek (např. přírodniny, stavebnice, volné součástky), které lze využít mnoha způsoby a slouží k rozvoji kreativity.

Tyto strategie podporují dítě jako aktivního objevitele, který se učí zejména skrze vlastní činnost, sdílení s ostatními a skrze prožitek. Revidovaný [RVP PV](#) zdůrazňuje, že právě spontánní hra a dostatek volnosti pro dětské nápady jsou zásadní pro rozvoj kreativity, samostatného myšlení a schopnosti řešit problémy v reálném životě. Když je dětem dán prostor prozkoumat své zájmy svým vlastním tempem a následovat svou zvědavost, zapojují se do hlubokého, autentického učení, které nelze replikovat pouze prostřednictvím výuky vedené dospělými.

Zjištění ČŠI

Dostatečný prostor pro spontánní činnosti. Vysoké procento hospitací (83 %), ve kterých školní inspektoři daný jev identifikovaly, svědčí o tom, že děti mají dostatek příležitostí pro spontánní činnosti během celého dne stráveného v MŠ. Spontánní činnosti jsou klíčové pro rozvoj kreativity, samostatnosti a schopnosti řešit problémy. Děti se učí iniciativě a flexibilitě, což jsou důležité prvky při posilování odolnosti.

Prostor a vzdělávací nabídka pro rozvoj tvořivosti. Ve více než polovině hospitovaných hodin inspektoři zaznamenali, že děti mají dostatek prostoru a vhodné vzdělávací nabídky pro rozvoj tvořivosti (62 %). To je důležité, protože tvořivost podporuje schopnost dětí řešit problémy, přicházet s novými nápady a adaptovat se na nové situace.

Jak na to

TIP 1 | Vytvářejte bezpečné a inspirativní prostředí pro spontánní hru. Nabízejte rozmanité materiály (přírodniny, hračky, pomůcky, stavebnice, materiály pro tvoření a pokusy) a uspořádejte prostor tak, aby děti mohly svobodně zkoumat, objevovat a rozvíjet vlastní nápady.

TIP 2 | Nechte dětem dost času na volné činnosti. Plánujte denní režim s ohledem na přirozenou zvědavost dětí a dopřejte jim možnost ponořit se do hry, aniž by byly nadměrně přerušovány.

TIP 3 | Buďte citlivými průvodci. Zůstaňte ale v pozadí, pokud děti samy objevují různá řešení.

- Co byste zkusili dál?
- Jak se to dá vyřešit?

TIP 4 | Vytvářejte situace, kdy děti mohou společně tvořit a rozhodovat se. Učte je naslouchat druhým, respektovat různé pohledy a nacházet společná řešení.

TIP 5 | Zapojujte je do běžných činností (příprava svačiny, péče o zahradu), kde mohou prakticky uplatnit své dovednosti a přirozeně získat pocit kompetence.

TIP 6 | Nechte děti experimentovat, chybovat a hledat nová řešení. Uznejte jejich nápady a pomáhejte jim vidět hodnotu ve vlastním snažení.

TIP 7 | Umožněte jim sdílet bezprostřední zpětnou vazbu na nápady a pokusy kamarádů v průběhu hry. Tím podpoříte jejich sebedůvěru a schopnost efektivně komunikovat.

TIP 8 | Zajistěte dostatek času venku a aktivní poznávání přírody. Využívejte zahrady, parky nebo jiné přírodní prostory, kde se děti mohou volně pohybovat, zapojovat všechny smysly a objevovat okolní svět. Nechte je pozorovat změny v přírodě, sbírat a zkoumat přírodniny, aby se naučily propojovat teoretické poznatky s reálnými zkušenostmi.

Otázky pro sebereflexi učitele

- Jak konkrétně zajišťuji, aby děti měly dostatek prostoru pro spontánní hry a volné aktivity?
- Jak využívám spontánní činnosti k rozvoji kreativity, samostatnosti a schopnosti dětí řešit problémy?
- Jak při volné hře plním roli průvodce – tedy jak pozoruji, kladu dětem otázky, kdy jim nechávám prostor, aby objevovaly samy?
- V jaké míře a jakým způsobem zapojuji do každodenních situací prožitkové a situační učení?
- Jakým způsobem organizuji prostředí třídy (koutky, pomůcky, hračky), aby dětem poskytovalo dostatečný podnět k iniciativě a experimentování?
- Jak podporuji sdílení zkušeností a následnou reflexi mezi dětmi po skončení spontánní hry?
- Jak zohledňuji nápady dětí při plánování dalších činností? Využívám tím jejich přirozenou zvědavost a zájem?
- Které ukazatele a formy hodnocení mi pomáhají posoudit, zda se mi daří spontánní činnosti skutečně integrovat do každodenního vzdělávacího procesu?

Mapa aktivit školy: náměty metodického portálu ČŠI

[S dětmi za přírodou](#)

[Metody a formy v předškolním vzdělávání](#)

6.4 Růstové myšlení a práce s chybou

Vytvářejte bezpečné a podnětné prostředí, kde mohou děti zkoumat svět kolem sebe beze strachu z neúspěchu.

Růstové myšlení a práce s chybou jsou v kontextu posilování odolnosti významné proto, že podporují u dětí ochotu zkoušet nové věci, hledat rozmanité přístupy k řešení problémů a nebát se neúspěchu. Uplatňování prožitkového učení a podpora divergentního myšlení (které ČŠI identifikuje jako slabší místa v současné praxi) jsou cestou k tomu, aby děti měly dostatek příležitostí objevovat, samostatně přemýšlet a nalézat vlastní postupy. Práce s chybou zde představuje přirozený nástroj, jak umožnit dětem experimentovat bez obav ze selhání, čímž se rozvíjí jejich odvaha. Zároveň se posiluje kreativita a tvořivost, která jim pomáhá a motivuje je nejen v předškolním vzdělávání, ale i v budoucím životě.

Zjištění ČŠI

Znaky prožitkového učení v řízených činnostech.

Řízené činnosti vykazovaly znaky prožitkového učení jen u menší části hospitací (41 %). Prožitkové učení, které zahrnuje spontaneitu, objevnost, aktivitu, tvořivost, komunikativnost, konkrétnost a celostnost, je důležité pro hluboké a smysluplné učení.

Rozvoj divergentního myšlení. Podpora divergentního myšlení, tedy hledání různých řešení problémů a situací, není příliš uplatňována (37 % hospitací). Divergentní myšlení je důležité pro kreativitu a schopnost adaptace, což jsou klíčové prvky odolnosti. Zvýšení tohoto podílu by mohlo výrazně přispět k rozvoji těchto dovedností u dětí.

V oblasti prožitkového učení a rozvoje divergentního myšlení je prostor pro zlepšení.

Jak na to

TIP 1 | Namísto strohého hodnocení využívejte pozorování a poskytněte povzbuzující zpětnou vazbu, aby si děti uvědomily, že chyby jsou běžnou součástí učení. Ved'te děti k tomu, aby při nevydařeném pokusu společně promýšlely, co se stalo a jak to mohou příště udělat jinak.

- Vidím, že se opravdu snažíš. Co bys mohl/a zkusit příště jinak?
- Tohle se ti prozatím nepovedlo, ale nevádí. Zkusíme spolu přijít na nový postup.
- Líbí se mi, jak jsi přemýšlel/a. Jak by se to dalo udělat ještě jinak?
- Chyba nám ukazuje, co jsme se zatím nenaučili. Pověš mi, na co jsi přišel/přišla?
- Řekni mi, co jsi zkusil/a udělat. Co sis z toho odnesl/a?
- Je skvělé, že se nevzdáváš. Pojďme vymyslet, jak na to jít příště.

TIP 2 | Nahraďte větu „nedaří se ti“ formulací „ještě ne“ (zdůrazňujte, že chyba je signál k lepšímu řešení).

TIP 3 | Nabízejte variace úkolů a pozvěte děti, aby hledaly odlišné cesty k řešení.

- Co když...?

TIP 4 | Nezasahujte příliš do dětského objevování; spíše podporujte jejich rozmanité přístupy a nezvyklá řešení úkolů.

- Ptejte se děti: „Co jsi zkusil/a?“, „Co o tom víš?“, „Co se to snažíš zjistit?“, abyste jim pomohli promýšlet další kroky.

Otázky pro sebereflexi učitele

- Jak konkrétně vytvářím bezpečné a podnětné prostředí, kde se děti nebojí chybovat a mohou rozvíjet tvořivost a divergentní myšlení?
- Kterými konkrétními postupy začleňuji prvky prožitkového učení do řízených činností, abych podpořil/a hlubší a smysluplné učení dětí?
- Jak pracuji na tom, aby děti dostávaly pozitivní a povzbuzující zpětnou vazbu, která jim ukazuje, že chyba je přirozenou součástí učení?
- Jakým způsobem podporuji u dětí schopnost hledat více možných řešení (divergentní myšlení) a jak sleduji, zda se tato dovednost u nich skutečně rozvíjí?
- Jak pomáhám dětem reflektovat jejich vlastní učení (např. formou sdílení dojmů, diskuse o chybách, kladením otázek typu „Co jsi zkusil/a?“)?
- Jak se mi daří reagovat na různé přístupy k řešení problémů (riskování, zkoušení nových věcí) a jak motivuji děti k aktivitám, ve kterých mohou uplatnit vlastní nápady?
- Jakou míru volnosti dávám dětem při tvorbě a hledání vlastních cest k cíli? Jak přitom vyvážím svůj zásah nebo podporu, aby byla stále zachována jejich vlastní iniciativa?
- Jak hodnotím dopad růstového myšlení na psychickou pohodu dětí a jakým způsobem se mi daří dlouhodobě udržet u dětí nadšení a chuť objevovat nové věci?

Mapa aktivit školy: náměty metodického portálu ČŠI

[Jak na projektové vzdělávání v praxi mateřské školy](#)

[Kooperace v mateřské škole aneb když každý zažívá úspěch](#)

6.5 Komunikace, vztahy a sociální dovednosti

Nabízejte dostatek prostoru pro hru i učení, aby se prolínalo poznávání světa s rozvojem sociálních dovedností (spolupráce, pomoc, empatie).

Skupinová dynamika učí děti kooperovat a hledat kompromisy, což je nezbytné pro budoucí zvládání náročných situací i v jiných prostředích. Pokud mateřské školy cíleně podporují emoční a sociální rozvoj dětí, učí je lépe poznávat a regulovat vlastní emoce, navazovat zdravé vztahy a efektivně komunikovat. Stejně důležitý je dostatek příležitostí pro vzájemnou komunikaci mezi dětmi, která přispívá k rozvoji dovedností potřebných pro spolupráci a vzájemnou podporu.

V bezpečném a otevřeném prostředí mohou děti přirozeně získávat zkušenosti se společným řešením problémů, učit se od sebe navzájem a pěstovat si pocit soudržnosti, který posiluje jejich odolnost. Neméně podstatný je i respektující, nemanipulativní styl komunikace dospělých, který vytváří atmosféru důvěry a posiluje dětské sebevědomí.

Důležitým výsledkem je, že děti se v takto vedeném kolektivu učí vnímat potřeby ostatních, rozvíjejí prosociální postoje a v nepříjemných situacích jsou schopny reagovat klidněji a konstruktivněji. To je základem pro budoucí zvládání zátěžových okamžiků, posilování psychické odolnosti a harmonický rozvoj každého dítěte.

Zjištění ČŠI

Sociální a emocionální rozvoj. Přibližně ve třech třetinách hospitací (70 %) podporovalo vzdělávání ve třídách MŠ cíleně sociální a emocionální rozvoj dětí. Tento rozvoj je zásadní pro budování odolnosti, protože děti se učí rozpoznávat a regulovat své emoce, navazovat vztahy a efektivně komunikovat.

Příležitosti pro komunikaci. V sedmi z deseti tříd (70,5 %): pedagogové vytvářeli dostatek příležitostí pro komunikaci mezi dětmi. Komunikace je klíčová pro rozvoj sociálních dovedností a schopnosti spolupracovat.

Dovednost spolupráce. Během vzdělávání mezi sebou děti spolupracovaly v 57 % hospitací.

Nemanipulativní styl komunikace. Při převážné většině hospitací (81,4 %) pedagogové uplatňovali nemanipulativní styl komunikace, což podporuje otevřenou a respektující atmosféru mezi všemi aktéry vzdělávání. Tento styl komunikace je důležitý pro budování důvěry a sebevědomí u dětí.

Jak na to

TIP 1 | Podporujte kooperativní učení a rozvoj sociálních dovedností. Začleňujte činnosti, u nichž je nutná spolupráce (například společná stavba nebo skupinová výtvarná aktivita).

TIP 2 | Pomáhejte dětem vyjednávat a domlouvat se na společných pravidlech či cílech, aby si osvojovaly základy týmové práce. Učte je vzájemné pomoci, oceňování nápadů druhých a společné radě, čímž posílíte jejich empatii.

TIP 3 | Podporujte ve třídě otevřenou komunikaci a sdílení, aby se děti učily spolupracovat a řešit problémy společně.

TIP 4 | Využívejte rozmanité metody aktivního učení, jako jsou skupinové hry, dramatizace či tvořivé činnosti, které děti motivují ke spolupráci, sdílení a rozvíjení empatie. Při přípravě vzdělávací nabídky jim dopřejte prostor k samostatnému objevování, experimentování i překonávání drobných neúspěchů, aby si budovaly zdravou sebedůvěru a naučily se zvládat nejrůznější výzvy.

TIP 5 | Dbejte na prožitkové a kooperativní formy učení (například projektovou výuku, skupinové hry nebo práci v centrech aktivit), při nichž děti aktivně rozvíjejí schopnost komunikovat, nabízet pomoc ostatním dětem či požádat o ni.

TIP 6 | Střídejte vyváženě odpočinkové, pohybové, tvořivé i kognitivní činnosti, aby se děti cítily příjemně, měly dostatek příležitostí k relaxaci a dokázaly se lépe soustředit. Tím snížíte hladinu stresu a posílíte jejich schopnost udržet klid a odolávat zátěžovým situacím.

Socio-emoční učení

Další doporučení, jak ve třídě mateřské školy záměrně podporovat emocionální a sociální rozvoj a posilovat psychickou odolnost dětí, navrhuje například i [Society for All](#)⁷:

SEBEUVĚDOMĚNÍ

- Povídejte si s dětmi o jejich prožitcích. Využívejte krátkých „reflexních“ chvil – například po ranním kruhu nebo po skončení společné aktivity – kdy se každý může podělit o to, co teď cítí a proč to tak může být.
- Představte dětem jednoduchou „škálu pocitů“ (například obrázky obličejů vyjadřujících radost, smutek, překvapení, vztek atd.) a pracujte s ní při každodenních činnostech. Umožníte jim tak lépe popsat, co prožívají.
- Nechte děti vyjadřovat emoce také výtvarně či hudebně: kreslení „emočních postav“ nebo zpívání písniček spojených s určitými pocity jim pomůže vnímat i pojmenovávat vlastní vnitřní prožívání.

SEBERÍZENÍ

- Vytvořte ve třídě „koutek klidu“ nebo „zklidňující prostor“, kam se dítě může uchýlit, když potřebuje chvíli o samotě zvládnout své emoce. Podpořte tak rozvoj seberegulace a naučíte děti uvědomit si, že samy mohou najít způsob, jak se uklidnit.
- Nabízejte dětem jednoduché strategie zvládání emocí (například „hluboké dýchání jako balón“ nebo pomalé napočítání do pěti), které mohou využít, když se rozzlobí či jsou smutné.
- Ved'te děti k tomu, aby si postupně dokázaly samy určovat menší cíle (např. uklidit kostky do 5 minut), a poté společně oslavte jejich splnění. Vytváříte tak zkušenost, že plánování a sebekontrola jsou užitečné při dosahování úspěchu.

ZODPOVĚDNÉ ROZHODOVÁNÍ

- Zařazujte do dne drobná dilemata („Můžeme tuto hračku použít i venku?“, „Je vhodné běhat v herně?“) a nechte děti diskutovat o možných důsledcích různých rozhodnutí. Upevníte tak jejich schopnost zvažovat, co je dobré pro ně i pro ostatní.
- Dejte dětem prostor rozhodovat o některých třídních záležitostech (např. výběr písničky pro hudební chvíli, rozdělení rolí při dramatizaci pohádky) a vysvětlete jim, proč společné i individuální rozhodování vyžaduje vzájemný respekt.
- Vysvětlujte souvislosti mezi chováním a jeho důsledky. Propojte to s jednoduchými pravidly třídy, aby děti pochopily, že respektování pravidel chrání jejich bezpečí a pomáhá jim dobře spolupracovat s ostatními.

VZTAHOVÉ DOVEDNOSTI

- Využívejte kooperativních her, kde je cílem spolupráce, nikoli soutěžení. Například týmové stavby z kostek, společné vyprávění pohádky, společná příprava „hostiny“ z modelíny apod. Tím děti rozvíjejí schopnost komunikace, naslouchání a vzájemného respektu.
- Povzbuzujte přátelskou výměnu rolí či pomůcek („Vyměníme si pastelky, pomoz mi odnést ty papíry“). Ukazujte jim, jak si mohou navzájem radit a oceňovat nápady druhých.
- Vyskytne-li se konflikt, ved'te děti k tomu, aby si vyslechly pocity a názory protistrany, zkusily společně hledat řešení, a nakonec společně zhodnotily, zda je pro ně dohoda přijatelná.

⁷ SOFA. (2025). [Socioemoční učení](#).

SOCIÁLNÍ POVĚDOMÍ

- Věnujte pozornost etickým a mezilidským tématům v příbězích a pohádkách („Jak se cítí tato postava? Co by jí mohlo pomoci?“). Učte děti porozumět různým pohledům a vnímat, že situace není vždy černobílá.
- Zařazujte aktivity podporující empatii, například „hra na někoho jiného“: starší si představují, jak se cítí nejmladší děti, nebo každý na chvíli „převzme roli“ kamaráda, aby se naučil lépe chápat jeho pocity.
- Připomínejte základní společenská pravidla zdvořilosti (pozdrav, poděkování, omluva). Vyzdvihujte příklady vstřícného chování mezi dětmi a oceňujte je, aby se jim přátelské, sociálně zralé chování přirozeně upevňovalo.

Závěrem:

Stanovte ve třídě jasná, ale přátelská pravidla, která podpoří bezpečnou a důvěryhodnou atmosféru. V podobném prostředí děti snáze vstupují do kontaktů s ostatními, sdílejí emoce a učí se empaticky reagovat. Dbejte na to, aby aktivity, které posilují emocionální a sociální rozvoj dětí, pro ně byly hravé, srozumitelné a zapojovaly je v co největší míře do praktických situací.

Otázky pro sebereflexi učitele

- Jak zajišťuji dostatek příležitostí k sociálnímu a emocionálnímu rozvoji dětí (např. jak často a v jakých situacích cíleně pracuji s emocemi a vztahy mezi dětmi)?
- Jak podporuji děti v identifikaci a vyjádření jejich emocí tak, aby rozvíjely vlastní sebeuvědomění a lépe chápaly své chování?
- Jaké konkrétní strategie používám k rozvíjení empatie a respektu mezi dětmi, aby se naučily vnímat a oceňovat pocity a potřeby druhých?
- Jak při plánování a vedení činností posiluji spolupráci (např. společné projekty, kooperativní hry) a učím děti vyjednávat a domlouvat se na společném postupu?
- Jak zajistím, aby moje komunikace s dětmi byla nemanipulativní, otevřená a podporovala budování důvěry ve třídě?
- Jak motivuji děti, aby si vzájemně pomáhaly a oceňovaly nápady druhých, a tím posilují jejich osobnostní a sociální kompetenci?
- Jaké metody využívám k tomu, aby se i méně průbojné nebo stydlivější děti cítily zapojené do kolektivu a měly možnost se plně vyjádřit?

Mapa aktivit školy: náměty metodického portálu ČŠI

[Jak na projektové vzdělávání v praxi mateřské školy](#)

Další zdroje

[Metodika pro MŠ: Poznáváme sebe a druhé \(SOFA⁸\)](#)

Metodika přináší srozumitelné a snadno aplikovatelné postupy s využitím herních a zážitkových metod. Je rozdělena do sedmi tematických okruhů: *Identita, Silné stránky osobnosti, Emoční gramotnost, Zvládání náročných situací, Řešení problémů, Vyhledání pomoci a Pozitivní vzájemné vztahy*.

⁸ SOFA. (2025). *Metodika pro MŠ: Poznáváme sebe a druhé*. <https://www.societyforall.cz/metodika-pro-ms-poznavame-sebe-a-druhe>

6.6 Tělesná zdatnost

Podporujte u dětí radost z pohybu a objevování vlastních možností prostřednictvím pestrých aktivit přizpůsobených jejich věku a schopnostem

Významnou roli pro posílení psychické odolnosti hraje pobyt a pohyb v přírodě, neboť přispívá k lepšímu fyzickému i duševnímu zdraví dítěte, snižuje stres a podporuje kreativitu.

Zjištění ČŠI

Dodržování dostatečně dlouhého pobytu venku dvě hodiny v dopoledních hodinách bylo zajištěno v 80 % hospitací. Děti měly skoro vždy (93 % hospitací) dostatek příležitostí k volnému pohybu.

Jak na to

TIP 1 | Začněte do organizace dne široké spektrum pohybových aktivit (od volné hry na zahradě až po strukturované sportovní činnosti).

TIP 2 | Vytvářejte překážkové dráhy, pohybové hry a cvičení v různých prostředích (tělocvična, příroda, školní hřiště), abyste dětem umožnili bezpečně objevovat své možnosti a učili je zvládat zátěž.

TIP 3 | Nabízejte činnosti přiměřené věku a zdatnosti dětí, respektujte jejich individuální schopnosti, ale zároveň je postupně ved'te k náročnějším úkolům (například delší trasy, vyšší překážky, více opakování).

TIP 4 | Podporujte vytrvalost zejména v situacích, kdy se dítě setká s překážkou či neúspěchem, aby se naučilo vytrvat a věřit ve své schopnosti.

TIP 5 | Dejte dětem dostatek prostoru pro spontánní aktivitu; nechte je samostatně promýšlet, jak překonat určitý úkol (například přeskok nebo obratnostní prvek).

TIP 6 | Oceňujte pokrok a úsilí, nejen výsledný výkon. Podpořte tak sebejistotu dětí a jejich chuť se dál zlepšovat.

TIP 7 | Zdůrazňujte radost z pohybu a úspěšně překonanou výzvu před soutěživostí a porovnáváním s ostatními.

TIP 8 | Učte děti rozpoznávat a regulovat vlastní námahu (kdy je vhodné odpočívat a kdy naopak přidat).

TIP 9 | Vybízejte k týmovým a skupinovým aktivitám, při nichž děti překonávají překážky společně, pomáhají si a povzbuzují se.

TIP 10 | Rozvíjejte empatii a vzájemnou podporu ve skupině; vést děti ke vzájemné motivaci znamená posilovat i jejich vlastní vytrvalost a odolnost.

TIP 11 | Povzbuzujte děti, aby dokázaly pojmenovat vlastní pocity, tělesné stavy a okamžiky, kdy překonávají obtíže (třeba strach).

TIP 12 | Upozorňujte na význam přenosu: ukažte, že vytrvalost a schopnost nevzdávat se uplatňuje nejen při sportu, ale i při řešení úkolů v jiných oblastech (vztahy, učení).

Otázky pro sebereflexi učitele

- Kde je prostor pro to, abych pobyt venku využil/a skutečně naplno?
- Jak pestré a smysluplné jsou činnosti ve venkovním prostředí?
- Jaké podněty k objevování, zkoumání a volnému pohybu ve venkovním prostředí dětem dávám a je to podle mého mínění dostatečné?
- Při jakých příležitostech a jak často nechávám děti rozhodovat, jak se budou pohybově realizovat?

- Jak se mi daří skloubit tvorbu prostoru, kde se děti cítí bezpečně, a zároveň možnost, aby samy mohly zkoušet nové druhy pohybu?
- Jak zajišťuji, aby bylo prostředí pro hru a pohyb dostatečně bezpečné?
- Do jaké míry přizpůsobuji náročnost pohybových úkolů i těm dětem, které potřebují více času?
- Kdy naposledy jsem vytvořil/a výzvu, aby se děti učily vytrvalosti a zkoušely překonat obtížnější úkol?
- Jakou dávám dětem příležitost vymýšlet vlastní řešení a postupy při zdolávání překážek?
- Co dělám pro to, abych děti povzbudil/a k experimentování a vymýšlení nových pohybových her?
- Jakými způsoby vyjadřuji dětem uznání, když vidím jejich snahu nebo pokroky?
- Do jaké míry se mi daří oceňovat úsilí a zaměření dětí víc na proces než na samotný výsledek?
- Jak pomáhám dětem rozlišovat „zdravou“ únavu od přetížení a jakými způsoby je učím regulovat své síly?
- Jak motivuji děti k nastavení vlastních pohybových cílů v rámci jejich možností?
- Jak s dětmi využívám příležitosti k rozhovoru o pocitech, které prožívají při překonávání fyzicky či psychicky náročných úkolů?

Další zdroje

[AKTIVNÍ ŠKOLA – Podpora pohybových aktivit dětí a žáků](#)

[Pohyb a psychická odolnost předškolních dětí v digitální době](#)

A decorative horizontal bar spanning the width of the page. It consists of a long gray rectangle on the left, a large outlined number '7' in the center, and a smaller gray rectangle on the right.

7

Spolupráce s rodinou

7 SPOLUPRÁCE S RODINOU

V předchozí kapitole věnované zahraničním průzkumům upozorňujeme na důležitost spolupráce mateřské školy s rodinou. Připomeňme si, že úzká spolupráce rodiny a školy má pozitivní vliv na řadu dovedností dítěte, zejména v oblasti prosociálního chování a důvěry.

Propojení mateřské školy a rodičů nabízí dítěti konzistentní vedení, rychlou reakci na případné obtíže i sdílené výchovné strategie, a tím posiluje jeho pocit bezpečí. Díky tomu se dítě přirozeně rozvíjí, upevňuje důvěru ve svět dospělých a zvládá výzvy, čímž roste mimo jiné i jeho psychická odolnost. Lépe poznat individuální potřeby dětí a ve spolupráci s rodiči na ně cíleně reagovat umožňuje učitelům pedagogická diagnostika.

Zjištění ČŠI

Z výsledků hodnocení vyplývá, že naprostá většina mateřských škol (téměř 96 %) zaznamenává rozvoj a pokrok dětí. To ukazuje na rozšířenou praxi sledování individuálního vývoje, což se jeví jako pozitivní. Podstatně menší část mateřských škol (zhruba třetina) však vede tyto záznamy tak, aby obsahovaly konkrétní závěry pro další pedagogické kroky. Jen přibližně pětina (19 %) pak do záznamů zahrnuje také postupy k nápravě či prevenci problémů (sociálních, vzdělávacích, vývojových). Tyto údaje vypovídají o tom, že řada učitelů sice dítě sleduje, ale nastavení systematické podpory ve formě cílené vzdělávací nabídky již není tak běžné. Ještě menší je podíl mateřských škol (18 %), které pravidelně vyhodnocují, zda jsou zavedená pedagogická opatření pro dítě skutečně účinná.

Jak na to

TIP 1 | Provádějte systematickou pedagogickou diagnostiku, využívejte záznamy k dlouhodobému sledování rozvoje a pokroku dětí, doplňte je o jasné závěry a konkrétní návrhy vzdělávacích strategií. Pravidelně vyhodnocujte účinnost zavedených opatření a upravujte je podle aktuálních potřeb dětí.

TIP 2 | Zapojte rodiče do diagnostiky i do následných intervencí. Vytvořte systém pro průběžnou komunikaci i sdílení poznatků, abyste lépe pochopili chování dítěte v domácím i školním prostředí. Využívejte informace od rodičů o potřebách dětí, jejich silných stránkách i případných problémech pro přesnější a cílenější podporu.

TIP 3 | Pokuste se o nastavení jednotných výchovných přístupů v mateřské škole i v rodině, abyste posílili u dítěte pocit stability a usnadnili mu překonávání každodenních výzev.

TIP 4 | Propojujte rodiče, pedagogy a vedení školy jako jeden tým, který kontinuálně sleduje pokroky dítěte a společně reaguje na jakékoli obtíže.

TIP 5 | Důsledným propojením pedagogické diagnostiky a aktivní spolupráce s rodiči vytvořte pro děti pevné zázemí, které jim pomůže rozvíjet zdravou sebedůvěru a posilovat psychickou odolnost.

Otázky pro sebereflexi učitele

- Jaké metody/pomůcky využívám pro systematické sledování individuálního rozvoje každého dítěte a jak do tohoto sledování začleňuji výsledky pedagogické diagnostiky?
- Jakým způsobem zajišťuji dostatečný prostor pro vyhodnocování účinnosti pedagogických opatření a jejich úpravu podle aktuálních potřeb dětí?
- Jak často a jakou formou diskutuji s rodiči o pokrocích, případných obtížích a silných stránkách jejich dětí?
- Co dělám pro to, abych s rodinou sladil/a výchovné strategie a posílil/a tak u dítěte pocit bezpečí a jistoty?
- Jak efektivně reaguji na stresové situace dětí a jak do řešení těchto situací zapojuji rodiče?

Další zdroje

[Předškolní a prvostupňové vzdělávání](#)

[Pedagogické diagnostikování](#)

[Pedagogická diagnostika v mateřské škole](#)

[Individualizace v práci učitelky mateřské školy](#)

[Pedagogické diagnostikování v mateřské škole s příklady inspirativní praxe](#)

[Metodika pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy](#)

[Jak vést portfolio s dětmi v MŠ](#)

[Individuální vzdělávací plán \(IVP\) v MŠ](#)

[Děti se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřské škole](#)

[Dítě s poruchami řeči v mateřské škole](#)

[NOMI – metoda k identifikaci nadaných dětí v mateřské škole](#)

[Nadané dítě v útlém věku](#)

[Dítě a nadání](#)

[Tripartity aneb neformální schůzka s rodiči](#)

8

Ředitel mateřské školy a jeho
role při posilování odolnosti
dětí aneb Odolnost dětí
začíná u silného vedení školy

8 ŘEDITEL MATEŘSKÉ ŠKOLY A JEHO ROLE PŘI POSILOVÁNÍ ODOLNOSTI DĚTÍ ANEB ODOLNOST DĚTÍ ZAČÍNÁ U SILNÉHO VEDENÍ ŠKOLY

Bez strategie to nikdy nebude úplné!

Jak již bylo řečeno, odolnost dětí je jedním z rozhodujících faktorů jejich dlouhodobého vzdělávacího i osobního úspěchu. V prostředí současné mateřské školy, která čelí různým vnějším tlakům, je nezbytné i k této oblasti přistupovat systematicky. Ředitel školy zde sehrává klíčovou roli. Jako lídr ovlivňuje, jak je téma odolnosti vnímáno, řízeno a hodnoceno.

Posilování odolnosti dětí představuje komplexní proces, který přesahuje rámec jednotlivých intervenčních aktivit. Vyžaduje promyšlený, celoinstitucionální přístup.

Strategické řízení v tomto ohledu sehrává zásadní roli. Nabízí srozumitelný a přenositelný rámec, který umožňuje efektivní plánování a realizaci potřebné změny. Pokud se vedení školy rozhodne tento přístup využít, získá logicky strukturovaný návod, který lze univerzálně aplikovat na různá témata. V našem případě na téma posilování dětské odolnosti.

8.1 Kvalitní škola je vždy odolná

ČŠI při hodnocení škol a školských zařízení postupuje podle kritérií, která vycházejí z modelu tzv. Kvalitní školy. Jde o logický rámec vzájemně provázaných oblastí, které prezentují komplexitu přístupu s myšlenkou na pozitivní dopad do praxe:

1. **Koncepce a rámec školy**
2. **Pedagogické vedení školy**
3. **Pedagogický sbor**
4. **Výuka**
5. **Vzdělávací výsledky žáků**
6. **Podpora žáků při vzdělávání**

Kritéria jsou koncipována tak, aby odrážela ambiciózní, ale zároveň dosažitelnou vizi propojenou s rozvojem školy a jejím vlastním hodnocením.

OBRÁZEK 3 | Kritéria kvalitní školy ČŠI

V následujícím textu představíme možné strategie a konkrétní opatření, jejichž implementace může vést k posilování odolnosti dětí v prostředí mateřské školy. Tyto přístupy jsou koncipovány jako prakticky aplikovatelné nástroje, kterými může ředitel školy přirozeně propojit všechna kritéria Kvalitní školy. Tím se podpora odolnosti dětí stane součástí celkového směřování a zlepšování školy, nikoliv izolovanou aktivitou jednotlivých pedagogů, omezenou na určité třídy nebo konkrétní skupiny dětí.

8.2 Postupné kroky vedení škol k posílení odolnosti dětí

Mapujeme, kde aktuálně jsme.

Podíváme se, co všechno už ve škole děláme pro posílení odolnosti dětí. Určitě tam toho spoustu najdeme! Stačí to zachytit, pojmenovat a ocenit.

Ptejte se všech uvnitř, možná i dětí, případně jejich rodičů a dalších partnerů školy.

Zdroje informací: školní strategie, školní vzdělávací program/y, děti, pedagogové, rodiče a další partneři aj.

Nabízíme výběr ilustrativních otázek, které pokrývají **oblast 1 | Koncepce a rámec školy** modelu Kvalitní školy:

1.1 Vize a strategie rozvoje školy

- Jaké jsou naše cíle v oblasti posilování odolnosti dětí a jak jsou definovány?
- Kde a jak jsou tyto cíle formulovány (např. ve strategii školy, akčním plánu, vlastním hodnocení, prezentačních materiálech...)?
- Jakým způsobem tyto cíle sdílíme s pedagogickým sborem? Jsou vnímány jako společné a naplňované?

1.2 Školní vzdělávací program

- Jak máme téma odolnosti uchopené v našem školním vzdělávacím programu?
- Jsou cíle v oblasti posilování odolnosti srozumitelné a sdílené jak mezi pedagogy, tak směrem k rodičům? Jak to zjišťujeme?

1.3 Pravidla a komunikace

- Jaké jsou názory učitelů na školní prostředí a jeho vliv na odolnost dětí?
- Jaké jsou názory rodičů na uplatňovanou náročnost vzdělávání? Považují ji za přiměřenou?
- Jak probíhá komunikace o tématu odolnosti mezi vedením školy, pedagogy a rodiči?
- Probíráme téma odolnosti na pedagogických radách, metodických orgánech nebo jiných formálních setkáních?

1.4 Škola jako bezpečné a vstřícné prostředí

- Jak identifikujeme hlavní výzvy, kterým naše děti v oblasti odolnosti čelí?
- Vnímáme souvislost mezi podporou psychické odolnosti dětí a jejich školním úspěchem? Sledujeme, zda děti s vyšší mírou odolnosti dosahují lepších vzdělávacích výsledků?
- Jak podporujeme děti během přechodových období (např. přechod mezi mateřskou a základní školou, příchod dítěte z jiné školy)?

1.5 Spolupráce s vnějšími partnery

- V jakých případech při podpoře odolnosti dětí spolupracujeme s externími odborníky?
- Jak zapojujeme externí partnery do aktivit zaměřených na pohodu a odolnost dětí?

Σ Ředitelský pohled na **oblast 1 Koncepce a rámec školy** = typické činnosti ředitele, které lze výběrově využít i pro téma odolnosti dětí.

Co dalšího by ještě bylo možné?

Už víme, co aktuálně pro posílení odolnosti dětí zvládáme, případně jak to vidí jejich rodiče. Teď popustíme uzdu fantazii. Co dalšího by se dalo dělat, aby byly děti odolnější, sebevědomější, připraveny zvládat výzvy?

Výhodné je vytvořit společný vizuální nebo digitální prostor (např. klasickou nástěnku nebo digitální prostor), kde mohou pedagogové, případně další zainteresované osoby sdílet svoje návrhy na podporu odolnosti. Včetně těch, o kterých slyšeli jinde.

Zdroje informací: vlastní invence pedagogů a dalších přizvaných osob, inspirativní příklady od kolegů z jiných škol, včetně těch, které jsou dostupné na metodickém portálu ČŠI, aj.

Doporučujeme zaměřit se například na **oblast 4 Výuka** a **oblast 5 Vzdělávací výsledky** z modelu Kvalitní škola, kde najdete konkrétní ukázky toho, jak jiní pedagogové podporují rozvoj odolnosti v každodenní práci s dětmi, jak pracují s chybou, se sebehodnocením nebo jak posilují motivaci dětí k překonávání překážek.

[Využívání pedagogické diagnostiky](#) | kritérium 4.3

[MOSTY – adaptační projekt pro předškoláky](#) | kritérium 4.4

[Podpora dítěte v mateřské škole](#) | kritérium 5.1

[Zavádění pedagogické diagnostiky](#) | kritérium 5.1

Zpátky nohama na zem aneb rozhoduje realita.

Z nashromážděných nápadů vybíráme to, co pokládáme ve své škole za reálné. Co zvládneme rozjet právě teď a pro co dokážeme vytvořit podmínky.

Přichází vhodná chvíle pro propojení plánu aktivit s modelem Kvalitní školy. Pak budete mít zaručeno, že tématem odolnost neminete žádnou zásadní oblast, která vede k udržitelné změně.

Zdroje informací: databanka možných aktivit a postupů, interní dokumentace (např. plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, osobní portfolia učitelů), model Kvalitní škola, pověření pracovníci (např. širší vedení, předsedové metodických orgánů, školní poradenské pracoviště) aj.

Vybraná doporučení z modelu Kvalitní škola pro **oblast 2 Pedagogické vedení školy** a navazující **oblast 3 Pedagogický sbor** k výběru a doplnění:

2. Pedagogické vedení školy

- **Analyzujte vzdělávací přístupy z hlediska bezpečí a resilience:** Systematicky sledujte a vyhodnocujte, které pedagogické strategie posilují psychickou odolnost. Zaměřte se na to, jak jednotlivé metody podporují kognitivní vytrvalost, odvahu klást otázky při nejistotě, otevřenost k neznámému a dovednost samostatně řešit složitější problémy.
- **Zaměřte hospitace i na emoční klima:** Při hospitacích a reflexích výuky sledujte, jak učitelé a asistenti pedagoga pracují s chybou, jak podporují růstové nastavení mysli a jak reagují na projevy frustrace nebo nejistoty dětí. Zaměřte se na to, jak se vytváří atmosféra, kde je možné projevit nejistotu nebo požádat o pomoc.
- **Pečujte o potřeby pedagogů a jejich profesní rozvoj:** Zařaďte do plánů profesního rozvoje témata k odolnosti dětí, jejich psychosociální podpory a resilience (ukázka níže). Nezapomeňte na sebe!
- **Rozvíjejte kolektivní podporu mezi pedagogy:** Budování dětské resilience začíná u odolnosti dospělých. Vytvářejte bezpečný prostor pro sdílení zkušeností a jednotný přístup k posilování resilience ve vzdělávacím procesu, podporujte kolegiální učení. Společné nastavení týkající se práce s chybou, motivací a podporou při neúspěchu zvyšuje účinnost přístupů napříč mateřskou školou.
- **Zajistěte otevřenou komunikaci:** Podporujte kulturu otevřeného dialogu mezi vedením, učiteli, asistenty pedagoga, dětmi i rodiči. Pravidelná komunikace pomáhá včas zachytit známky psychického přetížení nebo poklesu vnitřní motivace dětí.
- **Měřte účinnost opatření:** Zavádějte nástroje ke sledování dopadů přijatých opatření na úroveň resilience. Sledujte, zda je dětem zajištěno bezpečné a přátelské prostředí, podpora sebedůvěry a sebezpojetí, umožněná přiměřená míra volnosti a samostatnosti, posilováno růstové myšlení dětí a práce s chybou. Zaměřte se také na to, zda a jak je podporována komunikace a sociální dovednosti dětí. Pozornost věnujte také tomu, jak je podporována fyzická odolnost dětí. Lze využít doporučení uvedená v jednotlivých tematických listech v kapitole č. 5. Obecně lze využít i dostupné standardizované [nástroje ČŠI](#).

Ukázka plánu profesního rozvoje učitelů „Posilování resilience u dětí v mateřské škole“

Cíl vzdělávání:

Učitelé budou schopni analyzovat potřeby dětí v oblasti psychické odolnosti, navrhovat vzdělávací a vztahové strategie, které cíleně rozvíjejí vytrvalost, sebevědomí, schopnost zvládat chyby a orientaci v náročných situacích, a hodnotit účinnost těchto strategií v praxi.

Modul	Téma	Obsah	Doporučená forma, frekvence
1	Růstové myšlení	Práce s mentalitou růstu, význam chyb pro učení, vedení dětí k vytrvalosti	Workshop + modelové hodiny + diskuse nad příklady praxe 1x za pololetí
2	Odolnost v každodenním vzdělávacím procesu	Návrh činností a vzdělávacího prostředí, které podporuje odolnost, začleňování principů resilience do běžné vzdělávací nabídky	Případové studie + sdílení praxe + pracovní skupiny dle zájmu pedagogů
3	Práce s chybou a emocemi	Reakce na chybu, frustrace dětí, vytváření emočně bezpečného klimatu, podpora emoční regulace	Videohospitace + řízená reflexe + metodické listy 1x měsíčně
4	Peer podpora mezi učiteli	Kolegiální hospitace se zpětnou vazbou, mentoring	Peer learning + reflexní sezení + mentoringové rozhovory dle zájmu učitelů, př. doporučení na základě výsledků hospitací
5	Zpětná vazba a evaluace odolnosti	Měření a vyhodnocování rozvoje resilience u dětí, práce s evaluačními nástroji (např. ČŠI)	Práce s nástroji a analýza dat + plánování podpory, pravidelná setkání každé čtvrtletí

3. Kvalita pedagogů

- **Vytvářejte kulturu sdílení:** Nabízejte prostor pro vzájemné hospitace, náslechy, peer learning, mentoring mezi učiteli aj. Podporujte pravidelné sdílení osvědčených postupů a konkrétních vzdělávacích strategií.
- **Systematicky budujte bezpečné a responzivní prostředí:** Při procesu učení (se) pečujte o klima, kde se děti nebojí „myšlenkově“ riskovat a učit se z vlastních neúspěchů, kde je hledání strategie vlastního učení přirozenou a dobrodružnou součástí jejich růstu. Psychicky bezpečné prostředí není „měkké“, ale stabilní a předvídatelné – umožňuje růst i v náročných situacích. Platí pro každého uvnitř školy.
- **Podporujte aktivní profesní růst jednotlivých pedagogů:** Motivujte učitele i asistenty pedagoga, aby se pravidelně věnovali sebereflexi, sebehodnocení a individuálnímu rozvoji (ukázka sebehodnocení učitele níže). Respektujte jejich tempo a vnitřní motivaci. Vytvářejte prostor pro to, aby si sami učitelé určovali moment, kdy se cítí připraveni sdílet svůj pokrok. Umožněte, aby pozvání k hospitaci nebo sdílení výuky přišlo z jejich iniciativy, tehdy, když budou sami vnímat posun ve svých pedagogických kompetencích.
- **Pracujte se zpětnou vazbou:** Využívejte informace od rodičů k úpravě přístupů a metod k posilování resilience ve vzdělávacím procesu.

Ukázka sebehodnoticího nástroje „Jak posilují odolnost dětí při vzdělávání?“

Tento jednoduchý nástroj slouží k sebereflexi učitele na měsíční/čtvrtletní bázi. Může být anonymně sdílen ve sborovně jako podklad pro skupinovou reflexi.

Sebehodnoticí škála (1–5): 1 – vůbec ne, 3 – částečně, 5 – systematicky, vědomě, často

Oblast	Otázka k sebereflexi	Hodnocení	Poznámka / Akční krok
Práce s chybou	Reaguji na chyby dětí jako na příležitost k učení?	1-5	Jak mohu lépe využít chybu jako nástroj k učení (se)?
Kognitivní výzvy	Zadávám úkoly, které vyžadují přemýšlení, trpělivost a odvahu nevědět?	1-5	Které typy úkolů mohu zařadit častěji?
Oceňování úsilí	Dávám dětem zpětnou vazbu zaměřenou na úsilí a strategie, nejen výsledky?	1-5	Jak mohu zpětnou vazbu lépe strukturovat?
Bezpečné klima	Cítí se „moje“ děti bezpečně, když potřebuji vyjádřit svoji nejasnost nebo pochybnost?	1-5	Co mohu udělat pro zvýšení pocitu bezpečí?
Podpora autonomie	Vybízím děti, aby si hledaly vlastní cesty k řešení, a umožňuji jim spolurozhodovat?	1-5	Kde mohu dětem nabídnout více volby?
Vytrvalost	Povzbuzuji děti, aby se vracely k obtížným úkolům, i když se jim napoprvé nedaří?	1-5	Jak mohu podpořit jejich motivaci k návratu, k pokračování?
Zpětná vazba od dětí	Ptám se dětí, co jim pomáhá překonávat obtíže, případně co by potřebovaly víc?	1-5	Jak mohu lépe naslouchat jejich potřebám?

Celkové skóre: x/35

Silné stránky: ...

Co chci zkusit změnit: ...

Pro nastavení otázek k sebehodnocení lze využít otázky pro sebereflexi učitele uvedené v jednotlivých tematických listech v kapitole 5.

Σ Ředitelský pohled na [oblast 2 Pedagogické vedení](#) a [oblast 3 Pedagogický sbor](#) = typické činnosti ředitele, které lze využít i pro téma dětské odolnosti.

Startujeme.

Jsme ve fázi, kdy každý ví, co a proč dělá – máme jasný směr a signály, podle kterých poznáme, že jdeme správnou cestou k podpoře odolnosti dětí.

Zkuste to třeba formou akčního plánu. Je to jednoduché, přehledné a všem srozumitelné.

Zdroje informací: realizační/akční plán, systém sledování pokroku, indikátory úspěchu, pověření pracovníci aj.

Akční plán obvykle tvoří odpovědi na tyto základní otázky: Jaké konkrétní kroky podnikneme? Kdo bude za ten který odpovědný? V jakém termínu? A jak budeme měřit úspěšnost?

Samozřejmě je vše vztaženo ke konkrétnímu cíli celého procesu.

Ukázka akčního plánu pro oblast 5 Vzdělávací výsledky dětí modelu Kvalitní škola

Kritérium ČŠI	Cíl	Aktivity	Zodpovědnost	Termín	Ukazatel úspěchu
5.1 Individuální pokrok dětí	Systematicky sledovat pokrok dětí a reagovat na něj	Práce s portfolii dětí, nebo mapy učebního pokroku Pedagogická diagnostika, při které učitel průběžně sleduje, zaznamenává a vyhodnocuje individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení, výsledky využívá pro plánování a další práci Zavedení podpůrných opatření	Učitel, případně asistent pedagoga + samotné děti	průběžně	Evidence pokroku každého dítěte – min. 4× ročně Výsledky diagnostiky jsou využívány pro individualizované vzdělávání Zlepšování výsledků dětí ...

Kritérium ČŠI	Cíl	Aktivity	Zodpovědnost	Termín	Ukazatel úspěchu
		Pravidelné konzultace uvnitř školy ...			
5.2 Soulad výsledků s očekáváními	Ujistit se, že výsledky odpovídají cílům ŠVP a RVP PV	Systematické vyhodnocování očekávaných výsledků učení (OVU) v jednotlivých vzdělávacích oblastech a klíčových kompetencích ...	vedení školy	pololetně	Soulad výstupů s RVP PV Aktualizace ŠVP dle vzdělávacích výsledků Zlepšení dětí v klíčových kompetencích a OVU ...
5.3 Úspěšnost absolventů MŠ	Sledovat a vyhodnocovat úspěšnost dětí po přestupu dětí do základní školy	Evaluace přechodu na vyšší stupeň Zpětná vazba na zvládání stresu a školní přípravy Revize podpůrných aktivit ...	vedení školy	každý školní rok – listopad	Aktualizace podpory a poradenství Plynulý přechod dětí na další stupeň vzdělávání ...

Σ Ředitelský pohled na oblast 5 Vzdělávací výsledky dětí = typické činnosti ředitele, které lze využít i pro téma **dětské odolnosti**.

Sledujeme, co už nám funguje.

Díváme se, jak se nám daří, co to přináší dětem, a podle toho upravujeme další aktivitu.

Pro vedení školy i pedagogický sbor může být užitečné pracovat s jednoduchým kontrolním listem jako nástrojem pro rychlou sebereflexi a otevření společné debaty o tom, jak škola přispívá k podpoře odolnosti dětí. Checklist nepřináší „hodnoticí tabulku“, ale slouží pro zjištění aktuálního stavu naplňování akčního plánu. Jeho využití můžete zařadit kdykoliv v průběhu či na konci cesty za podporou odolnosti.

Zdroje informací: záznamy v kontrolním listu, systém autoevaluace, seznam tzv. otevřených bodů (sdílený prostor pro průběžné zaznamenávání situací, které vyžadují řešení), průběžná zpětná vazba od pedagogických pracovníků školy, dětí a rodičů.

Níže uvádíme ukázky z **oblasti 4 Výuka** a **oblasti 6 Podpora dětí** při vzdělávání, které jsou součástí modelu Kvalitní škola. Tyto oblasti jsme zvolili záměrně, protože právě v nich se posilování odolnosti dětí může promítat nejviditelněji – ať už jde o nároky na děti, způsob hodnocení, práci s chybou, atmosféru ve třídě, nebo dostupnost podpory, spolupráci s rodiči, externími odborníky aj.

Ukázka kontrolního listu

Možná škála:

ZATÍM NEREALIZUJEME	ZAČÍNÁME	ZVLÁDÁME
----------------------------	-----------------	-----------------

Oblast 4 Vzdělávání

Opatření / Aktivita / Pozorovaný jev			
Učitelé ve vzdělávacím procesu uplatňují vzdělávací strategie podporující sociální a emoční učení.			
Učitelé vyjadřují pozitivní očekávání směrem k dětem, oceňují pokrok a posilují sebedůvěru.			
Učitelé vědomě využívají chybu jako příležitost k učení, podporují konstruktivní přístup k neúspěchu.			

Opatření / Aktivita / Pozorovaný jev			
Individuální přístup je součástí vzdělávacího procesu, podpora silných stránek dětí je východiskem.			
Vzdělávání zahrnuje úkoly a aktivity rozvíjející týmovou spolupráci a řešení problémů.			
Učitelé pravidelně využívají formativní hodnocení včetně sebehodnocení.			
Učitelé sledují vliv vzdělávacího procesu na emoční pohodu a stabilitu dětí.			
Děti mají prostor sdílet své názory, pocity a aktivně se podílet na tvorbě pravidel či rozhodnutí.			
...			

Oblast 6 Podpora dětí při vzdělávání

Opatření / Aktivita / Pozorovaný jev			
Systém včasného rozpoznání rizik u dětí přináší rychlou a efektivní pomoc.			
Poradenské a krizové služby jsou dostupné každému dítěti.			
Inkluze je pedagogy vnímána jako příležitost pro posílení resilience všech dětí, nejen znevýhodněných.			
Pedagogická diagnostika sleduje i projevy odolnosti dětí a způsoby zvládání zátěže.			
Komunikace s rodiči je pravidelná a cíleně zaměřená na podporu dětí včetně jejich odolnosti.			
Učitelé při řešení obtížných situací spolupracují s odborníky.			
Škola má zavedené funkční krizové postupy, které učitelé znají a dokážou je použít v praxi.			
...			

Σ Ředitelský pohled na [oblast 4 Vzdělávání](#) a [oblast 6 Podpora dětí při vzdělávání](#) = typické činnosti ředitele, které lze využít i pro téma posilování odolnosti.

Vyhodnocujeme dopad, než začneme plánovat nové kroky a inovace.

Jsme ve fázi, kdy se díváme na výsledek našeho činění, a to nejlépe v propojení s celkovou kvalitou školy. Získané zkušenosti nás motivují – „co dalšího by šlo vymyslet“ pro ještě větší odolnost dětí?

Využít můžete tzv. **Ředitelský pohled na kvalitu**, který pomůže udržet hodnotící proces v nastavených kritériích: [https://www.kvalitniskola.cz/Kriteria-hodnoceni-\(1\)/Reditelsky-pohled-na-kvalitu](https://www.kvalitniskola.cz/Kriteria-hodnoceni-(1)/Reditelsky-pohled-na-kvalitu).

Zdroje informací: vyhodnocený akční plán, zpětná vazba od učitelů a ostatních pedagogických pracovníků školy (např. asistentů pedagoga), rodičů aj.

Podporu odolnosti dětí a pedagogů ve škole lze rozvíjet pouze tehdy, pokud bude i samotný ředitel psychicky zdatný, odolný a sebevědomý. Jedná se o jeden z [potřebných kompetenčních předpokladů ředitele](#).

Pro školy, které souběžně poskytují základní či střední vzdělávání, případně pro další zájemce vytvořila ČŠI [samostatnou publikaci zaměřenou na podporu odolnosti žáků v základní a střední škole](#).

8.3 Závěrečné shrnutí

Posilování odolnosti dětí je strategickým cílem každé kvalitní školy.

Dlouhodobá odolnost dětí se stává nedílnou součástí kvalitního vzdělávání. Pokud ji vedení vnímá jako prioritu a reflektuje ji ve své strategii, stává se katalyzátorem změny, která má dopad na vzdělávací proces, klima školy i výsledky.

Jako ředitel školy jste hlavním iniciátorem změn a nositelem vize školy podporující psychosociální pohodu a odolnost dětí. Máte jedinečnou pozici propojit různé agendy do funkčního systému.

OBRÁZEK 4 | Strategicky kvalitní a odolná škola

Poznámka autorů:

Všechny ukázky slouží pouze jako ilustrativní náhled. Pokud se s nimi rozhodnete ve škole pracovat, doporučujeme obsah upravit tak, aby byl plně v souladu s vizí a podmínkami vaší školy, charakterem dětí a dalšími specifiky celého vzdělávacího prostředí. Zohledněte také stávající potřeby pedagogického sboru i zkušenosti, které již všichni ve vaší škole s tématem odolnosti máte. Takto upravený nástroj se může stát užitečnou součástí vašeho vlastního systému řízeného rozvoje.

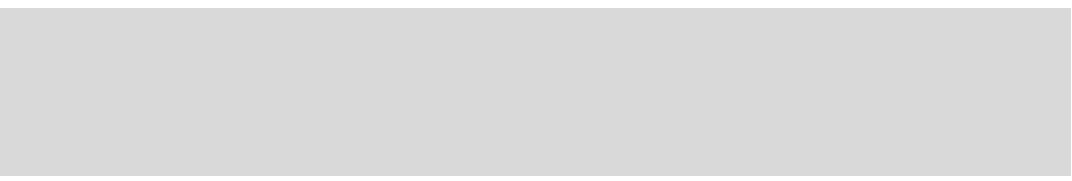

Rozmanité cesty podpory – s tvořivostí a vnímavostí k odolnosti

9 ZÁVĚREM

Základem pro posilování odolnosti je vnímání a přijetí dítěte takového, jaké je, a vytváření pevné, bezpečné citové vazby, v níž se dítě cítí milované a podporované. Důležité je dítě doprovázet a povzbuzovat, ale zároveň mu umožnit samostatnost a prostor pro zkoumání světa. Nastavujte jasné hranice a pravidla v rovnováze s dostatečnou volností a vysvětľujte smysl a význam toho, co dítě učíte, s použitím konkrétních příkladů. Podporujte dětské sebevědomí, povzbuzujte ho i v případě neúspěchu a udržujte vyvážené nároky, aby dítě zažívalo úspěch a mohlo se rozvíjet podle svých možností. Dbejte na konzistentní vystupování a buďte spolehlivým vzorem – pečujte o svou psychickou pohodu, protože vaše zvládání problémů je pro dítě nenahraditelnou ukázkou, jak se vyrovnávat s výzvami v jeho životě.

P

Přílohy

PŘÍLOHA 1 | Zdroje a použité literatury

- Babanová, A. (2019). *Dvanáct otevřených metod pro rozvoj kolegiální spolupráce*. Gender Studies. https://aa.ecn.cz/img_upload/8b47a03bf445e4c3031ce326c68558ae/dvanact_otevrenych_metod_a4_web.pdf
- Blair C., Razza RP. (2007). *Relating effortful control, executive function, and false belief understanding to emerging math and literacy ability in kindergarten*. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17381795/>
- Česká školní inspekce. (2023). FITPA. <https://fitpa.csicr.cz/>
- Česká školní inspekce. (2025). Kvalitní škola: Metodický portál. <https://www.kvalitniskola.cz/>
- Česká školní inspekce. (2025). Kvalitní škola: Oblasti kritérií hodnocení. <https://www.kvalitniskola.cz/Kriteria-hodnoceni/Oblasti-kriterii-hodnoceni>
- Česká školní inspekce. (2025). Námetý pro plánování a realizaci vlastního hodnocení. <https://www.kvalitniskola.cz/Vlastni-hodnoceni/Namety-pro-planovani-a-realizaci-hodnoceni>
- Česká školní inspekce. (2025). Příklad inspirativní praxe: Spolu to dokážeme. <https://www.kvalitniskola.cz/Namety-a-inspirace/Prehled-PIP/Priklady-z-inspirativni-praxe/PIP53/Spolu-to-dokazeme>
- Česká školní inspekce. (2025). Ředitelský pohled na kvalitu. [https://www.kvalitniskola.cz/Kriteria-hodnoceni-\(1\)/Reditelsky-pohled-na-kvalitu](https://www.kvalitniskola.cz/Kriteria-hodnoceni-(1)/Reditelsky-pohled-na-kvalitu)
- Česká školní inspekce. (2025). Screening duševního zdraví a wellbeingu žáků. [https://www.kvalitniskola.cz/Kriteria-hodnoceni-\(1\)/Nastroje-zamerene-na-dusevni-zdravi](https://www.kvalitniskola.cz/Kriteria-hodnoceni-(1)/Nastroje-zamerene-na-dusevni-zdravi)
- Česká školní inspekce. (2025). Videy na YouTube. <https://www.kvalitniskola.cz/Uvodni/Videa-na-YouTube>
- MŠMT. (2025). Průvodce strategickým a akčním plánováním ve vzdělávání. <https://edu.gov.cz/methodology/pruvodce-strategickym-a-akcnim-planovanim/>
- Česká školní inspekce. (2024). Kvalita vzdělávání ve školním roce 2023/2024 – výroční zpráva. <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Vyrocní-zpravy/Kvalita-vzdelavani-ve-skolnim-roce-2023-2024-%E2%80%93-vyr>
- Česká školní inspekce. (2023). Metodické doporučení – Aktivní škola – Inspirace pro podporu pohybových aktivit žáků. <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace-a-ostatni-vystupy/AKTIVNI-SKOLA-%E2%80%93-Podpora-pohybovych-aktivit-deti-a>
- Česká školní inspekce. (2021). Metodické doporučení – Přístupy k náročnému chování dětí a žáků a možnosti jeho řešení. <https://www.kvalitniskola.cz/Migrace/Metodicke-doporuceni-%E2%80%93-Pristupy-k-narocnemu-chovan>
- Česká školní inspekce. (2024). Školy, do kterých se žáci těší – Inspirace ze škol a pro školy. <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace-a-ostatni-vystupy/Publikace-Skoly,-do-kterych-se-zaci-tesí,-Inspirac>
- Ministerstvo financí ČR. (2019, 30. září). Děti žijí venku. Hrou a učením v přírodě k vyšší kvalitě života a zodpovědnosti vůči životnímu prostředí. <https://www.eagrants.cz/cs/priklady-dobre-praxe/2019/deti-ziji-venku-hrou-a-ucenim-v-prirode-2913>
- MŠMT. (2024). Klíče k rozvoji školy – náměty pro čerpání šablon, inspirace pro školy. <https://edu.gov.cz/klíce-k-rozvoji-skoly-namety-pro-cerpani-sablon-inspirace-pro-skoly/>
- Národní pedagogický institut. (2025). Rámcové vzdělávací programy, předškolní vzdělávání. <https://prohlednout.rvp.cz/zakladni-vzdelavani>
- OECD. (2020). *International Early Learning and Child Well-being Study A SUMMARY OF FINDINGS*. https://web.archive.org/2020-03-12/548004-International_Early_Learning_and_Child_Well-being_Study_Summary.pdf
- SOFA. (2025). Metodika pro MŠ: Poznáváme sebe a druhé. <https://www.societyforall.cz/metodika-pro-ms-poznavame-sebe-a-druhe>
- SOFA. (2025). Socioemoční učení. https://www.societyforall.cz/tema-socio-emocni-uceni?utm_source=ecomail&utm_campaign=2024_03_04_newsletter_02_2024_advokacni_copy&utm_medium=email&utm_term=402&ecmid=401
- Stezka Českem pro školy. (2025). <https://www.stezkaceskem.cz/pro-skoly/>
- TEREZA. (2025). <https://terezanet.cz/>
- Učíme se venku. (2025). <https://ucimesevenku.cz/>

PŘÍLOHA 2 | Přehled vybraných zjištění z navštívených škol ve školním roce 2023/2024

TABULKA 1 | Data pro Výroční zprávu ČŠI za školní rok 2023/2024

Obsah vzdělávání	celkem	dopolední vzdělávací blok	pobyt venku	odpolední vzdělávací blok	jiné činnosti
Vzdělávání cíleně podporovalo socioemocionální rozvoj dětí.	70,0	70,9	69,2	69,7	64,7
Ve vzdělávání byly cíleně zařazeny činnosti posilující pozitivní sebedůvěru a sebevědomí dětí.	55,6	59,5	51,3	53,7	49,5
Počet hospitací	6 897	3 197	1 895	1 587	218

TABULKA 2 | Data pro Výroční zprávu ČŠI za školní rok 2023/2024

Obsah vzdělávání	celkem	dopolední vzdělávací blok	pobyt venku	odpolední vzdělávací blok	jiné činnosti
Děti měly dostatek prostoru a vhodné vzdělávací nabídky pro rozvoj tvořivosti.	62,1	69,1	58,4	56,7	30,7
Řízené činnosti vykazovaly znaky prožitkového učení (spontaneita, objevnost, aktivita a tvořivost, komunikativnost, konkrétnost, celostnost).	41,2	50,6	41,6	22,9	32,6
Dostatečný prostor pro spontánní činnosti.	83,0	83,5	81,2	89,5	42,7
Pedagog podporoval rozvoj divergentního myšlení – hledání různých řešení problémů a situací.	36,7	39,9	33,5	33,0	42,7
Pedagog vytvářel příležitosti pro komunikaci mezi dětmi.	70,5	71,7		69,4	60,1
Pedagog uplatňoval nemanipulativní styl komunikace.	81,4	81,8	80,0	83,3	72,5
Doba pro pobyt venku trvala zpravidla 2 hodiny v dopoledních hodinách.	80,0		80,0		
Děti měly dostatek volného pohybu.	92,8		92,8		
Počet hospitací	6 897	3 197	1 893	1 584	218

TABULKA 3 | Data pro Výroční zprávu ČŠI za školní rok 2023/2024

Děti	celkem	dopolední vzdělávací blok	pobyt venku	odpolední vzdělávací blok	jiné činnosti
Během vzdělávání děti mezi sebou spolupracovaly.	56,4	58,9	57,0	52,5	41,3
Děti vyjadřovaly svoje názory, nápady a myšlenky.	77,8	78,5	79,1	77,5	58,7
Mezi dětmi navzájem a mezi dětmi a pedagogem panovala příjemná atmosféra.	92,6	91,8	93,8	93,4	89,0
Děti se chovaly podle společně stanovených pravidel soužití. (Nejde o herní, hygienická či bezpečnostní pravidla.)	76,6	76,1	77,9	76,6	71,1
Počet hospitací	6 896	3 197	1 894	1 587	218

TABULKA 4 | Data pro Výroční zprávu ČŠI za školní rok 2023/2024

Hodnocení	celkem	dopolední vzdělávací blok	pobyt venku	odpolední vzdělávací blok	jiné činnosti
Pedagog poskytoval srozumitelnou zpětnou vazbu (popis toho, jak se dítě chovalo, co dělalo, v čem se posunulo apod.).	33,8	37,3	29,8	32,5	24,8
Pedagog efektivně využíval podstatných prvků formativního hodnocení.	11,7	15,0	8,8	8,4	10,1
Oceňování projevů a výkonů jednotlivých dětí bylo vhodné vzhledem k jejich možnostem.	82,5	82,1	80,7	85,3	82,1
Děti přirozeně hodnotily svou činnost nebo činnosti ostatních na odpovídající úrovni.	29,1	35,8	25,1	21,7	19,7
Počet hospitací	6 897	3 197	1 895	1 587	218

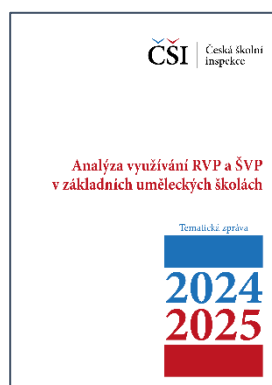
TABULKA 5 | Data pro Výroční zprávu ČŠI za školní rok 2023/2024

Ze způsobu vedení pedagogické diagnostiky je zřejmé, že:	podíl
Diagnostické záznamy sledují rozvoj a pokrok dítěte.	95,8
Obsahují závěry pro další pedagogickou intervenci.	33,1
Obsahují postupy sloužící k nápravě nebo prevenci sociálních, vzdělávacích nebo vývojových problémů.	19,0
Účinnost pedagogických opatření pro optimalizaci rozvoje dítěte je systematicky vyhodnocována.	18,3
Záznamy o pedagogické diagnostice nejsou vedeny.	1,4
Počet škol	880

PŘÍLOHA 3 | Analýzy a publikace České školní inspekce

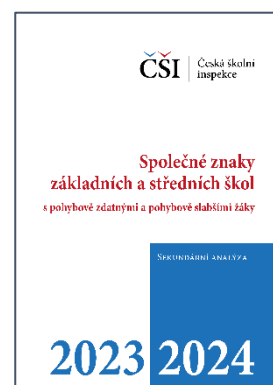
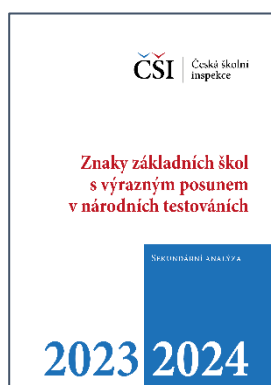
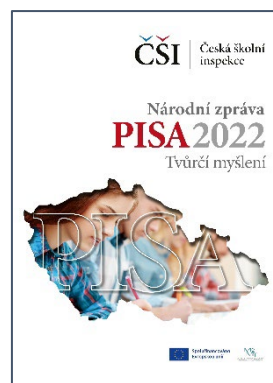
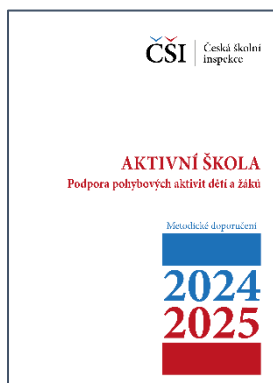
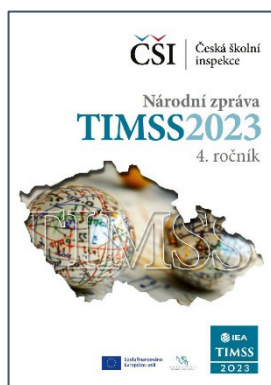
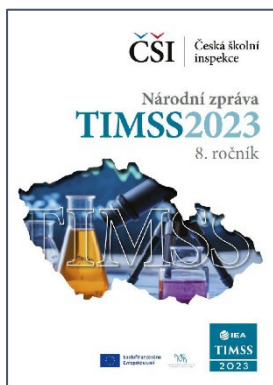
Tematické zprávy

Tematické zprávy nabízejí pohled na kvalitu a efektivitu vzdělávání ve vybraných tématech, která jsou předmětem sledování a hodnocení ze strany České školní inspekce. Také tyto výstupy poskytují zcela zásadní soubor zjištění, dat, závěrů a doporučení využitelných při přijímání opatření směřem k podpoře vzdělávání v České republice.

Další výstupy

Česká školní inspekce připravuje a zveřejňuje také další výstupy analytického či metodického charakteru, z nichž některé jsou využitelné i přímo jednotlivými školami a školskými zařízeními.

Výroční zprávy

Výroční zprávy České školní inspekce každoročně poskytují komplexní výpověď o kvalitě a efektivitě vzdělávání a vzdělávací soustavy České republiky za příslušný školní rok a jsou důležitým zdrojem informací pro řízení vzdělávání a nastavování podpory pro školy a školská zařízení.

Sledujte výstupy České školní inspekce na Facebooku, platformě X a YouTube

ANALÝZY | DATA | PUBLIKACE

ČŠI Česká školní inspekce

Česká školní inspekce - Analýzy, data, publikace
@CSInspekce

Česká školní inspekce je správním úřadem ČR provádějícím hodnocení a kontrolu kvality a efektivitě vzdělávání.

ČŠI Česká školní inspekce

Česká školní inspekce

DOMOVSKÁ STRÁNKA

VIDEA

PLAYLISTY

KANÁLY

INFORMACE

ČŠI Česká školní inspekce

České školství v mapách

Mgr. Tomáš Zatloukal, MBA, LL.M., MSc. | ředitel školní inspekce

České školství v mapách

1 161 zhlédnutí • před 5 měsíci

Prostorová analýza podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání. Charakteristiky českých vzdělávacích dat na úrovni okresů. Množství dosud nezveřejněných dat a informací v podobě přehledných kartogramů. Zaměření na mateřské, základní i střední školy.

Informační a metodické weby

www.csicr.cz

Česká školní
inspekce

KARIÉRA | VEŘEJNÉ ZAKÁZKY | OTEVŘENÝ ÚŘAD | INFORMAČNÍ SYSTÉMY | KONTAKTY

Základní
informace

Registr
inspekčních
zpráv

Dokumenty

Metodický
portál

Vzdělávání
v datech

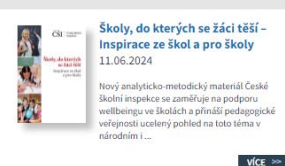
Aktuality

VÍCE >>>

VÍCE >>>

VÍCE >>>

www.kvalitniskola.cz

Česká školní
inspekce

Vlastní
hodnocení

Nástroje
pro vlastní
hodnocení

Kritéria
hodnocení

Externí
hodnocení

Náměty a
inspirace

VÍCE >>>

VÍCE >>>

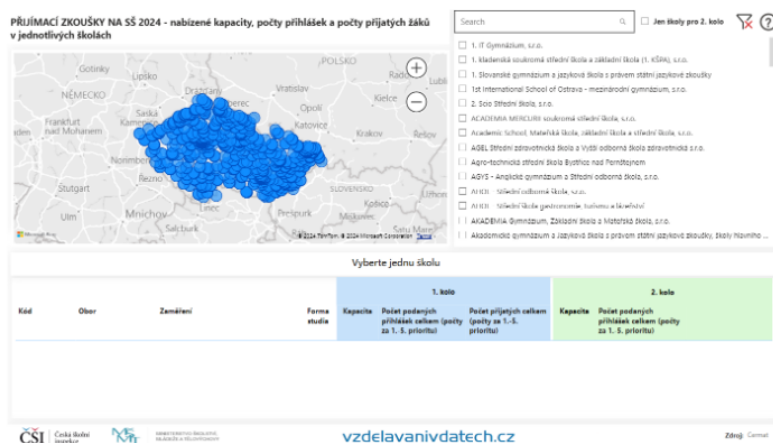
VÍCE >>>

Česká školní inspekce na základě **svých zjištění a závěrů** z různých typů národních i mezinárodních **hodnotících aktivit** připravuje a k dalšímu využití **zpřístupňuje relevantní data** a informace o vzdělávání v České republice. Ve svých výstupech usiluje o **pohled na vzdělávací témata** optikou situace v **jednotlivých územích**, a to v **širším kontextu vzdělávacích souvislostí** a faktorů, které vzdělávání ovlivňují. **Cílem** České školní inspekce je nabídnout veřejnosti zajímavý **nástroj využitelný při podpoře vzdělávání** v České republice a při snahách o **kontinuální zvyšování jeho kvality a efektivity** ve vztahu ke všem relevantním **souvislostem**.

Platforma vzdelavaniivdatech.cz je koncipována jako **celoresortní nástroj** pro prezentaci **důležitých vizualizovaných dat** a zjištění různého charakteru, kterými **resort školství, mládeže a tělovýchovy disponuje**. Postupně tak vedle dat a zjištění České školní inspekce budou v **mapách přibývat další vizualizovaná data** a zjištění pocházející jak ze **zdrojů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy**, tak ze **zdrojů dalších organizací** v jeho působnosti.

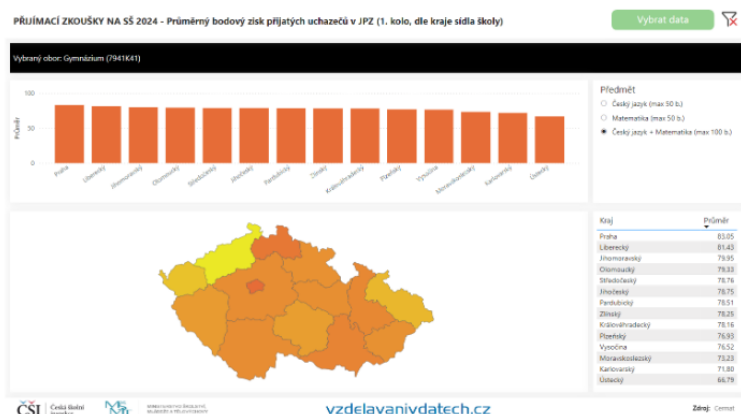
PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA SŠ 2024 – nabízené kapacity, počty přihlášek a počty přijatých žáků v jednotlivých školách

Změna ve způsobu podávání přihlášek na střední školy v roce 2024 spojená s možností podávat přihlášky elektronicky prostřednictvím systému DiPSy (CERMAT), který uchovává také údaje o přijatých uchazečích, umožňuje prezentaci vybraných dat a informací týkajících se podaných přihlášek pomocí různých vizualizací. Díky této vizualizaci je možné seznámit se s **nabízenou kapacitou jednotlivých oborů konkrétní střední školy v porovnání s počtem přihlášek**, které byly uchazeči podány, a to za 1. i 2. kolo přijímacího řízení. Pro 1. kolo jsou doplněny i počty přijatých žáků.

NOVĚ PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA SŠ 2024 – průměrný bodový zisk přijatých uchazečů v JPZ (1. kolo, dle kraje sídla školy)

Následující vizualizace umožňuje identifikovat krajské rozdíly průměrného bodového zisku přijatých uchazečů (ke studiu jednotlivých oborů) v testech jednotné přijímací zkoušky (český jazyk, matematika).

www.csicr.cz